

Az illegális személtelést is felszámolnák ezáltal Marosszentgyörgyön Hulladékgyűjtő központra pályáznak

Felvételünk illusztráció

Fotó: Nagy Tibor (archív)

Hiánypótló beruházásra nyújtott be pályázatot a napokban a marosszentgyörgyi önkormányzat: hulladékgyűjtő központot alakítanának ki a községben, ahol a lakók megszabadulhatnak azon hulladékoktól is – bútordarabok, gumiabroncsok, növényi maradványok –, amelyeket jelenleg nem lehet kihelezni a szeméttárolókba.

Menyhárt Borbála

Szeptember közepén ismertette *Tánczos Barna* környezetvédelmi miniszter a kiírást, amelyre a városok mellett a községi önkormányzatok is pályázhatnak. Mint mondta, országos viszonylatban legkevesebb 565 hulladékudvar létrehozására van lehetőség, amelyekbe önkéntes alapon

viheti be a lakosság azt a szeméttel, amelyet nem szállít el a szolgáltató. Hiánypótló infrastruktúráról van szó, hiszen a legtöbb romániai településen nincs megoldva a nagy méretű hulladékok, például használt bútorok, autóabroncsok, elektromos és elektronikai hulladékok, építkezésből és bontásból származó hulladékok megfelelő, szelektív tárolása – hangsúlyozta a miniszter. A hulladékudvarok létrehozására 452,2 millió eurót különített el a környezetvédelmi tárca az országos helyreállítási és rezilienciaépítési terv alapján. A vissza nem térítendő támogatásra az önkormányzatok vagy az általuk létrehozott közösségi fejlesztési társulások pályázhattak szeptember 22-étől, egy pályázatban legfeljebb öt gyűjtőudvar létrehozására lehet támogatást igényelni.

(Folytatás a 4. oldalon)

Ne feledje idejében megújítani előfizetését! Ha előfizet, biztosan kézhez kapja, **FÉLÁRON!**

Népi eszközöket, tárgyakat gyűjtenek

A marosvásárhelyi állatkert a területén kialakítana egy parasztudvart, hagyományos házakkal, gazdasági melléképületekkel körülvéve, azzal a céllal, hogy mind a gyerekek, mind a felnőttek megismerjék a nagyszüleink idejében még létező háztáji gazdaságot.

2.

Megemlékeztek a Bekecs hőseiről

Erdély több pontjáról érkeztek szombat délelőtt a marosvásárhelyi szent hegyére, a Bekecsre. A szervezők szerint öröm látni, hogy ennyien jönnek emlékezni, és ennek talán a hősök is örülnek odafent, hiszen nevük és áldozatuk nincs elfeledve.

7.

Lakótársulások pénzügyi kérdései

Az Aquaserv vízszolgáltató Marosvásárhely több lakótársulásánál a vízszolgáltatás megvonásával próbálja a felhalmozódott tartozásokat behajtani, ezért olvasóink, mintegy szalmaszálba kapaszkodva, gyakran keresik fel szerkesztőségünket kérdéseikkel.

8.

OPTICA OPTOFARM
A látás szakértője

20% kedvezményben részesülnek a gyermekek antireflexes lencse rendelése esetén.

Szolgáltatásaink:

- kontaktlencse-felírás és rendelés
- ingyenes szemüvegfelírás komputeres szemvizsgálattal
- mindenik szaküzletünk orvosi szakrendelővel van felszerelve, ahol teljes szemvizsgálatot végzünk, a pácienseinket küldőpapír nélkül fogadjuk
- a gyerekvizsgálatokat speciális fotorefraktométerrel végezzük (kellemetlen pupillatágítás nélkül, távolsági fotózással)
- kötelező éves szemvizsgálatok cégek részére
- korszerű számítógép-vezérlésű japán NIDEK gépekkel bármilyen keret típusba bedolgozunk plasztik- és üveglencsét egyaránt (gyors, olcsó és precíz munkával)
- szemüvegjavításokat végzünk (keretek forrasztása)
- új amerikai készülék látásjavításra, kancsalságra
- terápiák betegség és sérülés utáni rehabilitációra, memória-, reflexek, mozgás- és tanulászavarok javítására

Marosvásárhely:

- ▲ Posta utca 3. sz. Tel: 0265/212-304, 0365/410-555
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 49. sz. Tel: 0265/263-351, 0365/410-557
- ▲ Rózsák tere 53. sz. Tel: 0265/250-120, 0365/410-559
- ▲ Dózsa György utca 64-68. sz. (a Kaufland udvara). Tel: 0265/265-205
- ▲ Köztársaság tér 5. sz. Tel: 0365/430-939

Szászrégen:

- ▲ Iskola utca 11. sz. Tel: 0265/512-042, 0365/410-558

Szováta:

- ▲ Fő út 196. sz. Tel: 0265/577-282, 0742-100-323

Régi árakkal dolgozunk, nem drágítottunk!

Aktuális

A feledés éjszakája

Kaáli Nagy Botond

Zötykölödsz a fehér buszon. Odakint már sötét, a távolban valami falu fénye látszanak. Körülöttem idegen emberek. Mindenki magába roskadva ül, csak a motor bűgása hallatszik és a recsegés, amint bele-belefut a kerék a kátyúba. Az országút sötét. Nyugat felé haladsz.

Aludni kellene, tudod, de lehetetlen. A sötét tájra meresztett szemek mögött átveszi a látott képet az emlékezés. Arra gondolsz, hogy egy héttel ezelőtt még éltél. Még minden rendben volt. Egy nagy cégnél dolgoztál, és már csak pár hónap kellett volna ahhoz, hogy összegyűljön a plusz, amellyel a városi, központi lakásból városszéli kertés házba költözhetsz. Ahol van hely a gyerekeknek, garázs az autónak, kis medence a családnak. Félíg már becsomagoltatok, következő hét végén indulatok volna nyaralni a Földközi-tengerre, kicsit később, mint máskor, de ott még szép az idő. A gyógyszereket már megvetted az idős szüleidnek, a feleségednek is sikerült valahogy kivennie a szabadnapjait. Mindennap eszedbe jutott, hogy milyen szerencsés vagy: nem vagy gazdag, de szegény sem, van egy jó munkahelyed, nagy lakásod, egy szép autód, nemrég vettél egy új robogót a városi futkorászához, van amit enni és inni, hétfőként közeli, szép helyekre jártok a cimborákkal, és ami a legfontosabb – itt van melletted a gyönyörű, fiatal családod. Hiszen te is még fiatal vagy. Nem töltötted be a negyvenet. Esténként arról meséltél

(Folytatás a 3. oldalon)

SZEPTEMBER

28., szerda
A Nap kel
7 óra 16 perckor,
lenyugszik
19 óra 9 perckor.
Az év 271. napja,
hátravan 94 nap.

IDŐJÁRÁS

Változékony
Hőmérséklet:
max. 19 °C
min. 10 °C

*Isten éltesse!

Ma VENCEL,
holnap MIHÁLY napja.
MIHÁLY: héber eredetű bibliai
férfinév, a Míkaél magyar for-
mája. Jelentése: Ki olyan, mint
az Isten?

VALUTAÁRFOLYAM
BNR – 2022. szeptember 27.

1 EUR	4,9437
1 USD	5,1379
100 HUF	1,2118
1 g ARANY	269,8751

EMKE-oklevél Orbán Mihálynak

Az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület országos elnöksége mecénásoklevelet adományozott Orbán Mihály borászgazdának „a kelemenelki pincészet által a magyar közművelődési élet támogatása érdekében kifejtett tevékenysége iránti elismerésül”. A magyar kultúra szervező-

sének és terjesztésének az elősegítését felvállaló EMKE ezáltal igazolja, hogy a díjazott kultúrát pártoló tevékenységére méltán érvényes az EMKE közismert jelszava: „Ki a köznek él, annak élni érdemes”.

Dr. Ábrám Zoltán, az EMKE országos területi alelnöke

ELŐFIZETÉS A SZERKESZTŐSÉGBEN IS!

Elfogadunk előfizetést lapunkra a következő hónapra a Népújság szerkesztőségében: Marosvásárhely, Dózsa György utca 9. szám, 2. emelet, 72-es iroda, naponta 9–14 óra között, szombat – vasárnap zárva. Tel. 0265/268-854.

Megyei hírek

Közeledik a helyi adók második befizetési határideje

A Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal Adóigazgatósága felhívja a figyelmet, hogy a helyi adók és illetékek második évre szóló befizetési határideje szeptember 30-a, eddig lehet törleszteni az ingatlan- és gépjárműadókat, ezt követően büntetőkamatot számítanak fel. Az igazgatóság arra kéri az adófizetőket, hogy amennyiben lehetséges, elektronikus úton a ghiseul.ro platformon vagy a polgármesteri hivatal honlapján a helyi adóigazgatóság oldalának használatával törlesszék az esedékes adókat. A városban további 29 selfpay fizetőpont áll az adófizetők rendelkezésére, személyesen a polgármesteri hivatalban és a Tudor negyedi (Merésztség utca 19. szám alatti) irodában lehet adót fizetni – tájékoztatót Szövérfi László igazgató.

1659 személyt alkalmaztak

Augusztus 31-éig 1659 személy talált munkát Maros megyében a munkaerő-foglalkoztatási ügynökség közvetítésével az országos program keretében. Ami az életkori megoszlást illeti, az alkalmazottak közül közel 900-an 45 év feletti, 430-an 25 év alattiak. A munkát keresők közel egyharmada középiskolát végzett, számbelileg következnek az általános és szakiskolát végzettek, 146-an felsőfokú végzettségűek. A munkát keresőknek ajánlott regisztrálni az ügynökségnél, mert a kiegészített és módosított 76/2022-es számú törvény értelmében személyre szabott támogatásban részesülnek – közölte a munkaerő-foglalkoztatási ügynökség.

Könyvbemutató és koncert

Az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület Maros megyei szervezete a magyar népmese napján, szeptember 30-án, pénteken 12.30-tól könyvbemutatóra és koncertre várja a gyermekeket a Maros Művészegyüttes kövesdombi székházába. A nagy sikerű Vajon Nagy könyvek szerzőjével, Szabó Róbert Csabával Barabási Attila beszélget. A könyvbemutatót Póra Zoli koncertje követi. A belépés díjtalan, de előzetes helyfoglalás szükséges a 0757-059-594-es telefonszámon (minden hétköznap 8-16 óra között).

Alter-Native Nemzetközi Rövidfilm-fesztivál

Ma kezdődik és október 2-ig tart a marosvásárhelyi Kultúrpalotában az Alter-Native Nemzetközi Rövidfilmfesztivál. Idén a szakmai zsűri 42 rövidfilmet válogatott be a versenyprogramba, köztük 19 kisjátékfilmet, 15 animációs, négy dokumentum- és négy kísérleti filmet. A rövidfilmek mellett játékfilmek, koncertek, színházi előadások, könyvbemutatók, beszélgetések és workshopok is várják az érdeklődőket. A program megtalálható a fesztivál honlapján (<https://alternativeiff.ro/2022/>).

Búcsú a kolostorban

Október 1-jén 18 órakor tartják a maroszentgyörgyi karmelita kolostorban a Lisieux-i Kis Szent Teréz-búcsút. A szentmisét a jelen lévő papsággal dr. Kerekes László gyulafehérvári segédpüspök mutatja be. Ez alkalommal a kolostor látogatható az érdeklődők számára.

Hírszerkesztő: Mezey Sarolta

Hagyományos parasztudvar a marosvásárhelyi állatkertben

Népi eszközöket, tárgyakat gyűjtenek

A marosvásárhelyi állatkert a területén kialakítana egy parasztudvart, hagyományos házakkal, gazdasági melléképületekkel körülvéve, azzal a céllal, hogy mind a gyerekek, mind a felnőttek megismerjék a nagyszüleink idejében még létező háztáji gazdaságot, a népi mezőgazdasági foglalkozásokat, közelebb kerüljenek a háziállatokhoz. Továbbá szándékukban áll majd ebben a környezetben különböző hagyományos népi mesterségek elsajátítására foglalkozásokat szervezni. Ezért keresnek minden olyan eszközt, szerszámot, használati tárgyat, régi bútort, amely egykor egy ilyen háztáji gazdaságban megtalálható volt. A régi használati tárgyak mellett ló vontatta szerszámokat, eszközöket, régi mezőgazdasági gépeket is szívesen fogadnak, ugyanis a parasztudvarban egy állandó kiállítást is kialakítanának.

Felvételünk illusztráció

Fotó: Vajda György

A hagyományos kézműves mesterségek működőképes szerszámait és kellékeit pedagógiai segédanyagként is használnák a gyakorlati oktatási programok során. Azok,

akik szívesen felajánlanak ilyen tárgyakat, eszközöket, jelezze az RMGE Maros munkatársainál: 0787-806-502 (Józsa Eszter), 0745-661-970 (Fazakas Miklós), illetve Brendus Edénél, az állatkert munkatársánál: 0752-252-040. Az adományokat akár el lehet hozni személyesen adományként a marosvásárhelyi állatkertbe (Marosvásárhely, Nyár utca 57.). (v.g.v.)

RENDEZVÉNYEK

Szép Palkó a magyar népmese napján

Szeptember 30-a Benedek Elek születésnapja és a magyar népmese napja. A jeles napon a Maros Művészegyüttes Szép Palkó című mesés-táncos előadására várja közönségét délelőtt 11 óra a kövesdombi székházba. Jegyek a helyszínen kaphatók, de előzetes helyfoglalás szükséges a 0757-059-594-es telefonszámon.

Molnár D. Dénes kiállítása

Újabb egyéni tárlattal lép közönsége elé a marosvásárhelyi művész. Kiállítása jubileumi rendezvénynek számít, Molnár D. Dénes májusban töltötte az 50. életévét. Negyedszázada végzett a kolozsvári képzőművészeti egyetem grafika szakán, azóta a legtevékenyebb alkotók közé tartozik. Sokoldalúságát számos csoportos és egyéni kiállításon bizonyította, restaurátorként, művészetszervezőként is elismert szakember. Születésnapja tárlata szeptember 29-én, csütörtökön 17 órakor nyílik meg a Bernády Házban. Pályáját, a kiállított grafikákat, festményeket Nagy Miklós Kund művészeti író méltatja.

Emlékezés Sütő Andrásra

A Sütő András Baráti Egyesület a Herder- és Kossuth-díjas író halálának 16. évfordulóján Marosvásárhelyen, a református temetőben levő sírjánál rövid emlékműsor után koszorút helyez el szeptember 30-án, pénteken 11.30-kor. Áhítatot mond Benkő Mihály felsővárosi református lelkipásztor, az író műveiből szemelvényeket olvasnak fel a Bolyai líceum diákjai. A szervezők a megemlékezésre szeretettel várják az író tisztelőit.

Tündérgyökér a hegyek között – könyvbemutató

Az Erdélyi Kárpát Egyesület Marosvásárhelyi Osztálya október 5-én, szerdán 18 órától a marosvásárhelyi Studium HUB-ban (Bolyai tér 15. szám) vetítéssel egybekötött rendezvényen bemutatja Székely Árpád Tündérgyökér a hegyek között című fotóalbumát. A nagyméretű fotóalbum az Erdélyt ölelő Kárpátok kiemelt és kevésbé ismert természeti kincseit foglalja össze 364 felvétel, ezen belül számos átfutó kép segítségével 288 oldalon. A fotóanyag témakörökbe csoportosított, alapos felszínalaktani betekintést nyújtó leírások és korabeli idézetek sokaságával párosul, a kötetet az erdélyi flóra 100 azonosított, többségében magashegységi növényritkasága egészíti ki.

NÉPÚJSÁG
ÖNÁLLÓ
MAROS MEGYEI NAPILAP
Kiadja az IMPRESS KFT.
FŐSZERKESZTŐ:
Karácsónyi Zsigmond
LAPSZERKESZTŐK:
Antalfi Imola
Benedek István

MUNKATÁRSÁK: Antalfi Imola, Bodolai Gyöngyi, Farczádi Attila, Menyhárt Borbála, Mezey Sarolta, Mózes Edith, Kaáli Nagy Botond, Nagy Miklós Kund, Nagy Székely Ildikó, Nagy Tibor (fotó), Szer Pálósi Piroška, Vajda György. **KORREKTÚRA:** Horváth Éva, Kiss Éva.
TÖRDELÉS: Makkai Melánia, Vajda Gyöngyi.
FŐKÖNYVELŐ: Nagy Melinda. **REKLÁM-LAPTERJESZTÉS:** Madaras Éva Adrienn. **APRÓHIRDETÉS:** Petres Emilia.
Tel.: munkanapokon 9–14 óra között 0265-268-854, délután: 0728-082-259, e-mail: reklam@e-nepujasg.ro.
SZERKESZTŐSÉG: 540015 Marosvásárhely, Dózsa György út 9. szám, II. emelet. Internet: www.e-nepujasg.ro E-mail: nepujasg@e-nepujasg.ro
Telefon: titkárság: 0265-266-780 és tel/fax: 0265-266-270. Nyomda: Palatino.
A szerkesztőség véleménye nem feltétlenül azonos a szerzők véleményével.
Előfizetés a postahivatalokban, postásoknál és a szerkesztőségben: 0728-082-259.
Hirdetési irodánk nyitvatartási rendje: hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 9–15 óra, péntek: 9–14 óra, szombat, vasárnap: zárva.

642357800069
ISSN 1220-3475 (print);
ISSN 1584-3238 (online)

Támogatja a szórványban folyó oktatási tevékenységeket a Communitas Alapítvány

Az RMDSZ pályázatot hirdet a szórványtelepülésekről származó vagy szórvány oktatási intézményben tanuló diákok ingázási és bentlakási költségeinek, valamint a pedagógusok ingázási költségeinek rész támogatására.

A szövetség a támogatásokat a Kisebbségi Tanács 2022. évi alapjából finanszírozza, a pályázatok lebonyolításával a Communitas Alapítványt bízta meg.

A meghirdetett kiírásra pályázatot

nyújthatnak be a kollégiumot fenntartó szervezetek – iskolák, egyesületek, alapítványok, egyházközségek – a tanulók bentlakási és ingázási költségeinek a résztámogatására. Továbbá magánszemélyként ingázási költségre pályázhatnak a szórványoktatási intézményekben dolgozó pedagógusok.

A 2022–2023-as tanévre vonatkozó pályázati kiírásra csak online lehet pályázni a Communitas Alapítvány honlapján. A pályázatok beküldésének

határideje 2022. október 18., 16 óra. A 2021-es pályázati kiírás során 1.718 személy kapott támogatást az alapítványtól ingázási és bentlakási költségekre, összesen 807 ezer lej értékben.

A kiírás részletei a Communitas Alapítvány honlapján érhetőek el. További információk igényelhetők a következő telefonszámokon: 0264-594 570, 0723-250 324, 0736-444437, valamint a communitas@rmsz.ro e-mail-címen. (közlemény)

Román dicséret a magyar és a lengyel befektetésvonzó stratégiáknak

Románia túl gyakran váltogatja a kormányokat és módosítja az adózási szabályokat, illetve Bukarestnek nincs egy tudatos befektetés-vonzó politikája – állapította meg Letitia Pupăzeanu, a romániai amerikai kereskedelmi kamara ügyvezető igazgatója, aki ezzel szemben Magyarországot és Lengyelországot említette pozitív példaként.

Az Economedia.ro román hírportálnak adott interjúban elmondta, hogy a potenciális amerikai befektetők számára nem jó jelzés, hogy Romániában hetente bejelentik az adózási rendszer módosítá-

sára irányuló szándékot, de az sem, hogy egyes módosításokat azonnal hatályba léptetnek sürgősségi kormányrendelettel. Pupăzeanu szerint ezek a döntések felborítják az üzleti terveket, és elbátortalanítják az új potenciális befektetőket.

Az ügyvezető igazgató szerint Romániában hiányzik egy koherens befektetés-vonzó stratégia. Megemlítette, hogy ezzel ellentétben Magyarország és Lengyelország évek óta tudatosan törekszik a befektetők vonzására, és ennek köszönhetően a két közép-európai ország több nagyobb amerikai vállalatot vonzott, mint Románia.

Pupăzeanu szerint Románia kezdi elveszíteni az olcsó munkaerőből származó előnyt is, amit pótolni kell egyébbel. Ugyanakkor szerinte a különböző válságok következményként Románia ismét „felkerült a térképre”, és hamarosan nagy, tőkeerős amerikai befektetők érkezése várható.

Az amerikaiak leginkább a szolgáltatások, az IT-szektor, de a termelési ágazatok területén is érdeklődnek Románia iránt, és főleg Bukarestet, valamint a többi nagy egyetemi központot vizsgálják a beruházásuk lehetséges helyszínéül. (MTI)

Még az idén bemutatják az új brit uralkodó portréját ábrázoló fontbankjegyeket

Még az idén bemutatják az új brit uralkodó, III. Károly király portréját ábrázoló fontbankjegyeket, amelyek várhatóan két év múlva kerülnek forgalomba – közölte kedden a Bank of England.

Károly édesanyját, II. Erzsébet királynőt hosszas betegeskedés után, életének 97., uralkodásának 71. évében, szeptember 8-án érte a halál Balmoralban, a királyi család nyári skóciai rezidenciáján.

Halálának pillanata óta elsőszülött fia, Károly volt trónörökös a brit uralkodó III. Károly néven.

A jelenleg forgalomban lévő 5, 10, 20 és 50 fontos bankók előoldalán II. Erzsébet portréja látható. A néhai uralkodó 1952. február 6-án, édesapja, VI. György király halála után lépett az Egyesült Királyság trónjára, de az arcmását viselő első fontbankjegyek csak 1960-ban kerültek forgalomba.

Most várhatóan rövidebb időbe telik az új uralkodó portréjával ellátott bankjegyek kibocsátása: a brit jegybank

keddi tájékoztatása szerint a 74 esztendő király arcmásával nyomtatott pénzek forgalmazása 2024 közepén kezdődik.

A Bank of England közölte: a királyi ház útmutatásának megfelelően, a környezetvédelmi és pénzügyi hatások minimalizálása végett egyelőre folytatódik a II. Erzsébet királynő portréját viselő bankjegyek forgalomba bocsátása, és az új pénzek megjelenése után is csak az elhasználdott régi bankók kivonásának ütemében kerülnek forgalomba az új uralkodó képmását ábrázoló fontbankjegyek. A királynő portréját viselő bankók továbbra is érvényes fizetőeszközök, és közülük csak az elhasználdott, sérült bankjegyeket vonják be, így lesz olyan időszak, amikor a néhai és a jelenlegi uralkodó arcmását ábrázoló fontbankjegyek egyidejűleg lesznek forgalomban – áll a Bank of England keddi ismertetésében.

A Bank of England öt évvel ezelőtt elindította a brit készpénzállomány teljes megújítását, és ma már kizárólag az új,

polimer alapanyagú bankjegyek kerülnek forgalomba. Ezek élettartama a szakértői vizsgálatok szerint két és félszeresen haladja meg a hagyományos papírbankókékat, és az új bankjegyek azt is túlélnek, ha valaki véletlenül mosógépben kimossa őket a ruhákkal együtt.

A polimer ötfontoson – az uralkodó képmásával ellentétes oldalon – Sir Winston Churchill néhai brit miniszterelnök, a tízesen a ma is világszerte rendkívül népszerű, 1817-ben elhunyt angol író, Jane Austen, a 20 fontoson J. M. W. Turner XVIII-XIX. századi angol festőművész, az 50-esen a modern számítástudomány és a mesterséges intelligencia koncepciójának megalapozójaként tisztelt Alan Turing portréja látható. Keddi tájékoztatásában a Bank of England felhívja a figyelmet arra is, hogy a még forgalomban lévő papír-bankjegyekkel szeptember 30-án lehet utóljára fizetni, utána ezeket a jegybanknál lehet új készpénzre cserélni. (MTI)

Jobboldali többség az olasz törvényhozás mindkét házában

A belügyminisztérium kedden közölt végleges adatai szerint az Olasz Testvérek, a Liga és a Hajrá Olaszország alkotta jobbközép szövetség a kétszáz fős felsőházban 112, a négyszáz tagú alsóházban 235 mandátumot szerzett az előre hozott parlamenti választáson.

A baloldali Demokrata Párt (PD) irányította koalíció a felsőházban harminckilenc, az alsóházban nyolcvan helyet foglalhat el.

A szövetségekből kimaradt Öt Csillag Mozgalom (M5S) huszonnyolc szenátort és ötvenegy képviselőt küldhet az új törvényhozásba. A szintén saját utat járt centrum, melyet az Akció nevű párt és az Élő Olaszország (IV) alkot, kilenc szenátorral és huszonegy képviselővel

bír. A belügyminisztérium adatai szerint a vasárnapi parlamenti választáson a Giorgia Meloni vezette Olasz Testvérek (FdI) bizonyult a legnagyobb politikai erőnek 26 százalékkal. Az Enrico Letta főtítkárt vezette PD 19 százalékot ért el, a Giuseppe Conte vezette M5S 15,4 százalékot.

Matteo Salvini Ligája 8,8 százalékkal bír, a Silvio Berlusconi vezette Hajrá Olaszország (FI) 8,1 százalékot mutatott fel, és ennél is gyengébben teljesített az Akció-Élő Olaszország párosa, amely nyolc százalékal alatt maradt.

A szavazatszámlálás azt mutatja, hogy a Giorgia Meloni vezette FdI a 2018-as parlamenti választások óta közel hatmillió szavazót tudott maga mellé állítani, miközben a Liga és az FI majdnem ugyanennyit veszített.

Több mint hatmillió választóval lett gyengébb az M5S, a PD pedig az utóbbi öt év alatt nyolcszáz ezer szavazóját veszítette el.

A szűkített parlamentből, amely 600 fővel kezd majd meg munkáját a korábbi 945 helyett, több ismert név kimaradt, közöttük az Északi Liga alapítója, Umberto Bossi, aki harmincöt év óta először nem jutott be a parlamentbe. Az utódpártot vezető Matteo Salvini kezdeményezte Bossi megválasztását az örökös szenátorok közé.

Ismét a római parlament tagja lesz Silvio Berlusconi, akit 2013-ban megfosztottak szenátusi mandátumától a vele szemben jogerősen született adócsalási ítélet miatt. Azt követően Berlusconi az európai bíróságon semmisítette meg parlamentből való kizárását. (MTI)

Ország – világ

2,4 százalékos a költségvetési hiány

Az első hét hónapban jegyzett 1,94 százalékról 2,4 százalékra nőtt augusztus végére a GDP-arányos költségvetési hiány – tájékoztatott hétfőn a pénzügyminisztérium. Az előző év azonos időszakához képest csökkent a deficit, 2021 augusztusának végén 3,3 százalékos volt a hiány. A költségvetés végrehajtása 2022 első nyolc hónapjában 32,98 milliárd lejes deficittel zárult. Ez az összeg kisebb, mint a 2021 azonos időszakában jegyzett 39,36 milliárd lejes hiány. A konszolidált költségvetés bevételei 2022 első nyolc hónapjában 293,85 milliárd lejt tettek ki, 22 százalékkal többet, mint az előző év azonos időszakában, míg a kiadások 16,7 százalékkal 326,83 milliárd lejre nőttek. A 2022-es évre kitűzött hiánycélt a bruttó hazai termék 5,8 százalékában határozta meg a kormány. (Agerpres)

A hagyományos családmódel mellett álltak ki a püspökök

A hagyományos családmódel mellett elkötelezettségüket hangoztatták a romániai és magyarországi katolikus püspöki konferenciák állandó tanácsai Nagyváradon tartott kétnapos tanácskozásuk végén, kedden. A tanácskozás után kiadott közös közleményükben a püspökök megerősítették a család és a házasság értékeinek fontosságát. „A házasság egy férfi és egy nő természet szerinti szeretetszövetsége, ahogyan Jézus Krisztus tanítása is megerősíti” – áll a közleményben. Idézték a II. Vatikáni Zsinat egyik dokumentumát, amely szerint „a személy, valamint az emberi és a keresztény közösség jóléte szorosan összefügg a házastársi és a családi közösség kedvező helyzetével”. Úgy vélték: ezért „mindnyájan arra vagyunk híva, hogy a házasság és a család érdekében tevékenykedjünk”. (MTI)

Felavatták a norvég gázt szállító Baltic Pipe vezetékét

Felavatták kedden a norvég gázt Dánián keresztül Lengyelországba szállító, évi 10 milliárd köbméter kapacitású Baltic Pipe vezetékét a Szczećin mellett fekvő északnyugat-lengyelországi Goleniówban. Az 1,6 milliárd eurós beruházást jelképesen Andrzej Duda lengyel elnök, Mateusz Morawiecki lengyel, valamint Mette Frederiksen dán kormányfő avatta fel a goleniówi gázkompresszor-állomáson rendezett ünnepségen. Duda beszédében kiemelte: a csővezeték lehetővé teszi a lengyelországi gázszállítások diverzifikációját, megerősíti Lengyelország szuverenitását, és függetleníti az országot az orosz szállításoktól. Szerinte a vezeték nagymértékben hozzájárul az uniós országok gázellátási problémájának megoldásához is, mivel a gázt Lengyelországból „oda továbbíthatják, ahol szükség lesz rá”. (MTI)

A feledés éjszakája

(Folytatás az 1. oldalról)

a babának, hogy milyen a tenger. Babának hívod még, pedig már nem az, kéteted, de számodra még mindig újszülött. A világon őt szereted a legjobban, szinte szenvedélyes, földöntúli szeretettel. Amikor megszületett, megfogadtad, hogy a lehető legjobb apa leszel, hogy sokkal jobb gyerekkora legyen, mint amilyen a tiéd volt. Csak azt tiltod meg neki, amit tényleg muszáj, és soha nem szídd meg, inkább elmagyarázod, hogy mit és miért csinált rosszul. És cserébe ő mindig mosolyog neked, nevet, amikor meglát, és folyton keresi a társaságodat. A múltkor, amikor pár nap után hazaértél, és meglátott, kacagva és botladozva rohant feléd, a két kis kezével megfogta a két füledet, és odadörgölte az arcát az arcodhoz. Akkor megígérted neki és magadnak, hogy ha teheted, soha többet nem leszel olyan sokáig távol.

És most itt ülsz a fehér buszon. Ismeretlen távolba utazol. Nem tudod, mikor érsz legközelebb haza. Nem tudod, hogy hazaérsz-e még egyáltalán. Valahol majd leszállítanak, katonai egyenruhába öltöztetnek, a kezded nyomnak egy régi karabélyt, betuszkolnak egy rozsdás teherautóba, és visznek a fegyverroportásba téged, aki szinte azt sem tudja, hogyan kell löni. Nem akarsz oda menni. Nem akarsz ölni. De ők igen. Ők meg akarnak ölni téged. Mert te nem a családodat védő hős leszel. Te ork leszel, aki megtámadta őket, aki lebombázta az otthonukat, elpusztította családjukat, elvette tőlük azt az életet, amilyen a tiéd is volt. Ők gyűlölnék téged. És meg fognak ölni. Jobbak a fegyvereik. Jobbak a taktikáik. És a hazájukat védik... Megígérted a babának, hogy soha nem maradsz sokáig távol. És most minden esélyed megvan rá, hogy többé soha ne téj haza. Otthon már sírnak utánad. A baba nem érti, hogy mi történik. Vár rád még sokáig. Aztán már nem. Nem fog emlékezni az arcodra, a közös játékokra, a nevetésre, amikor utánoztad a majommakogást. Nem fog emlékezni rád. Nem. Fog. Emlékezni. Rád. Rád, aki a legjobban őt szeretted a világon.

Zötykölődsz a fehér buszon. Aludni kellene. Odakint már sötét. Elnyel téged is, és senki sem tudja majd, hogy mire gondoltál azon az éjszakán, amelyből soha nem tértél haza.

Hulladékgyűjtő központra pályáznak

(Folytatás az 1. oldalról)

Ezt a lehetőséget próbálja kiaknázni Marosszentgyörgy is, ahol – más településekhez hasonlóan – évek óta gondot okoz az illegális személtel. Sófalvi Szabolcs, a község polgármestere lapunknak elmondta: nagyon örülnek a lehetőségnek, hiszen végre van olyan pályázat, amely valóban a helyi igényekre kínál megoldást.

– Marosszentgyörgyön, akár csak ország-szerte, óriási gondot jelent, hogy vannak olyan hulladéktípusok, amelyeket a szemét elszállításával megbízott cég nem visz el, például az udvarokon összegyűlt növényi hulladék, az ágak, falevelek vagy a bútordarabok, az elektronikus eszközök, amelyekre külön kampányokat kellett szervezni, illetve az építkezésből származó törmelék. Ezek elszállítását magánúton nagyon sokba kerül, illetve az önkormányzat részéről is komoly anyagi ráfordítást igényel, hogy évente megszervezzük a lomtalanítást, éppen amiatt, hogy lehetőséget biztosítsunk a lakosságnak, hogy megszabaduljon ezektől a hulladékoktól. A községi szinten megszervezett lomtalanítások során azt tapasztaltuk, hogy ilyenkor a legnagyobb mennyiség a növényi hulladékokból, építkezési törmelékekből, illetve a bútordarabokból gyűl össze.

Ugyanakkor folyamatosan gondot okoz, hogy sokan illegálisan a Maros-parton, az erdőszélen vagy a mezőn hagyják az ilyen típusú hulladékokat, így szabadulnak meg tőlük, és bármennyit bírságotlunk, bármilyen gyakran próbáljuk összeszedni ezeket, nem tud elég hatékony lenni, évek óta úgy mond szélmalomharcot folytatunk ezzel a jelenséggel. Éppen ezért úgy gondoljuk, hogy nem a bírságolás a hatékony megoldás, hanem az, hogy alternatívát biztosítsunk a lakosság számára.

Meggyőződésünk, hogy a hulladékszigetek létrehozására kiírt pályázat nagy előrelépést jelent az illegális személtelrakatok felszámolásában – adott hangot véleményének a polgármester.

Mint mondta, a kiírás feltételei között az is szerepel, hogy a hulladéksziget legalább kétszáz méterre kell legyen a lakott övezettől, illetve a helyszín nagy méretű, rakodó típusú

járművekkel is legyen könnyen megközelíthető. A községnek van egy területe a vasút utáni részen, ahol éveken ezelőtt amúgy is szeméttelép működött, ennek egy részét fogják erre szánni, 2500 négyzetméteren terül majd el a létesítmény, amely akár 20-25 ezer lakost is ki tud szolgálni, ezért Marosszentgyörgyön egy ilyen szigetet alakítanak ki.

Az elképzelés szerint a lakók fogják odavinni a szeméttel, és már a lerakodásnál külön konténerekbe kell helyezni a különböző típusú hulladékot, amely pár napnál vagy legtovább pár hétnél tovább nem lesz ott tárolva, szállítják is majd el az erre szakosodott begyűjtő cégek. Sófalvi Szabolcs rámutatott, a pályázat mindössze a hulladékszigetek kialakítására nyújt szinte százszázalékban vissza nem térítendő támogatást, utána ezeknek a működtetése az önkormányzatokra hárul.

– Nagyon szívesen vállalnánk ezt az anyagi terhet, hiszen ha összeszámoljuk, milyen költségekkel jár a lomtalanítások megszervezése, illetve az, hogy szinte állandóan ki kell mennünk terepre, hogy összeszedjük az illegálisan otthagyt szeméttel, akkor inkább a megelőzésre fordítjuk a pénzt. Nagyon örülünk ennek a pályázatnak, hiszen a gumiabroncsok, bútorok, akkumulátorok mellett a lejárt szavatosságú gyógyszerek és különböző típusú olajok is szerepelnek a listán, amitől jelenleg nagyon nehéz megszabadulni – jegyezte meg a közszervező.

A pályázat alapján ezeken a helyszíneken lehetőség adódik majd a szelektív hulladékgyűjtésre is, hiszen Marosszentgyörgyön ez már egy ideje működik, azonban az ország számos településén még nem.

A polgármester hozzátette: tisztában voltak azzal, hogy nagy lesz az érdeklődés a pályázat iránt, ezért igyekeztek mielőbb feltölteni a projektet, hiszen van egy keretösszeg, így számít a benyújtási sorrend. Múlt csütörtökön délből vált aktívvá a lehetőség, és gyakorlatilag percekben belül fel is töltötték a pályázatot, országos viszonylatban a 22. Marosszentgyörgy, ezért bíznak benne, hogy nyertes lesz, és következhet a műszaki tervezés, a jóváhagyások beszerzése, és jövő tavasszal akár működőképes is válhat a hulladékgyűjtő központ.

Erről jut eszembe

Minap a romániai magyar fotóriporterek marosvásárhelyi kiállításáról jeleztem, hogy a Képekbe zárt pillanatok című válogatás életünk szép, derűs, kellemes jelenségeit viszi közönség elé. Jólesik ezeket látni, de közben nem feledhetjük, hogy a világot elárasztja a gond, a bánat, a nyomorúság, a szenvedés, aggodalom, gyűlölködés, kilátástalanság. Nem fokozom, mindebből itthon is van elég, bárki sorolhatja. Drámai gazdagságban, nézőtaglózó reflektorfényben találkozhatunk velük a múlt héten nyílt World Press Photo 2022 kiállításon, Budapesten, a Magyar Nemzeti Múzeum emeleti termeiben. A nemzetközi zsűri 130 ország 4066 fotóriporterének 64823 fotójából válogatta ki a bemutatott mintegy másfél száz képet. A vándorkiállítást világszerte 120 helyszínen több mint négymillióan nézik meg évente. E milliók között magam is ott vagyok, amikor csak tehetem, nagyjából tudom, mire számíthatok, hiszen én is átéltem az előző esztendő, valamilyen módon értesültem a fontos történésekről, a világ rendkívüli és mindennapi dolgairól, lelki felverteve lépek be a méretes fotók közé, és többnyire azt kapom, amire számítottam. Egyáltalán nem békés, megnyugtató látványt. Megörököltői nem is annak fájónként, több társadalmi területen és kategóriában, a díjazott munkákat átláthatóan, tarkabban tálalva kínálta föl fotótükörben a világot, de ami igazán fontos, az nem maradt ki. Tavaly tartott még a járvány, gyilkolt a covid és sok más népbetegség, pusztult a természet. Aszály, éhínség, tűzvész, árvizek, környezetszennyezés, migráció, regionális háborúk, terrorcselekmények és más esztelen mozgalmak, védett állatfajok kiirtása, hagyományos és nélkülözhetetlen életermékek felszámolása, a drogozás rákfenei és sok-sok egyéb borzalom mozgatta meg a fotósokat, riportereket, hogy hiteles képekben és történetekben tudatosítsák, nagyon rossz irányba megyünk. Az újabb nagy háború veszélyét valójában még fel sem mutatták, csak csírájában vetítették előre a jelenlegi fotók. Az orosz–ukrán rémtörténetről nyilván idén már milliárd felvétel készülhetett, de azokból majd csak jövőre láthatunk válogatást. Ha lesz egyáltalán jövő. Egyelőre ezek a mostani képek is eléggé megborzonekatják a nézőt. Van jelenség, ami már szinte hihetetlen, de el kell fogadnunk, hiszen a hitelesség nélkülözhetetlen elvárás a World Press Photón. Hogy miért? Az álhírek és hamis állítások mai tömkelegében ez nem is kérdés.

A kiállítás vége felé ezt is érzékeltetik, bemutatva a norvég Jonas Bendiksen Veles könyvét. „Ez 2021 áprilisában jelent meg mint dokumentarista projekt az álhírek előállításáról Velesben, egy észak-macedóniai kisvárosban, amely 2016-ban az álhírvártás fellegváraként került fel a világtérképre. Hat hónappal a projekt publikálása után Bendiksen elárulta, hamisítvány az egész. Az összes ábrázolt személy számítógépen generált 3D-s modell. A képek hátere Veles üres tereinek fotózásával készült, aztán 3D-s térré alakították. A projekt azt szemlélteti, milyen egyszerű az álhírek előállítása, terjesztése és elhíttése.” Ha valaki a mi mióritikus tájainkon is ráadná a fejét, hogy ilyen dolgoknak utánajár, Veles könnyen elveszithetné az álhírvártás fellegvára megtisztelő címét. Egy kis hamisítvány nem kell Észak-Macedóniáig kalandozni. Fake newsból itt is gátat lehetne tömíteni. (N.M.K.)

A tizedik szilvafőző fesztivál Kamaszodik a rendezvény

Kellenek az ünnepek, a találkozások. A kis közösségekben még inkább. Amikor egyre inkább szétszóródnak a családok, lemorzsolódnak azok a vidéki települések, ahol már a gazdálkodás sem nyújt reményt, és elköltöznék a fiatalok... Jó alkalmat teremteni az újratálatkozásra, a hagyományok felelevenítésére. Szület, kapaszkodót nyújtani azoknak, akik még vannak. És csak ezért ilyenkor nagyon sokan hazatérnek. És ez is talán a legfontosabb.

Vajda György

Lehet, hogy ezek a gondolatok ösztönözték tíz évvel ezelőtt is azo-

Fotó: Vajda György

kat, akik kitalálták, hogy a Gernyeszeg községhez tartozó kis településen, Marosjárdában is van valami, amit érdemes elővenni az emlékek tárából, a hagyományok fiókjából, és a modern kor követelményeinek megfelelően egy kicsit üzletiesebben előtérbe helyezni. A dombok között fekvő település környékén valamikor sok volt a gyümölcsfa, és a hagyományos gazdálkodási formák – növénytermesztés, de inkább állattenyésztés – mellett a termést is fel kellett dolgozni. Így került üstbe a szilva is, amelyből annak idején és most is szilvaíz és pálinka készült. A szilva a testvértelepülésből idelátogatóktól pattant ki, hiszen a magyarországi Demecserben ugyanígy, a helyi sajátosságához igazodva káposztafesztivált szerveztek.

A szilvafesztivál ötletét azonnal felkarolta a gernyeszegi önkormányzat is. S míg az elején alig néhányan „mertek” kiállni termékeikkel, ajánlataikkal, talán azzal a szerény gondolattal, hogy nem lesz tartós a kezdeményezés, most, már a tizedik alkalommal látni lehetett, hogy valóban beért „a gyümölcs”. Persze a szervezésen még kell javítani, de nem is ez a lényeg.

A kivitelezés körüli közös munka a polgármestertől a résztvevőig mind olyan feladat, amely összekovácsolja a közösséget, megmozgatja az embereket egy olyan faluban, ahol hétköznapokon alig járnak az utcán. Ilyenkor nem is a fesztivál programja, a kulturális kínálat a fontos, hanem inkább az a közösség, amely kiáll mások elé, és elküti, hogy van, amit letenni az asztalra, standokra a szó szoros értelmében vagy talán képletesen is. Egy kicsit az élni akarásról szól minden. Mert jó volt látni – a tizedik alkalommal is –, hogy vannak még olyan járai fiatalok, akik népviseletben kiállnak a színpadra táncolni, lendülettel, jó szándékkal. És ne feledjük, az előadást hosszú próbafolyamat előzi meg, ahol találkoznak, együtt vannak, és ha pár óra is, de le kell tegyék a mobiltelefont... És ott van a helybéli vál-

lalkozó (a kultúrház kulcsosa), aki minden évben hozzájárul a sikerhez, amihez társul a katolikus egyházközség is, amelynek képviselői nem tartották szentségtörésnek azt, hogy saját standdal, kínálatlalt lépjenek a közösség elé. Nemcsak ilyenkor, fesztivál idején.

Ugyanakkor ott vannak a reformátusok, akik ünnepi istentiszteleten adóznak évente az eseménynek, és itt is sorolhatnánk példákat a „nagyoktól, a kicsikig és fordítva”.

Az idén, a szeptember 24–25-i, szombati és vasárnapi rendezvényen beérett az évtizedes munka gyümölcse. Ez abban is meglátott, ahogyan elrendezték a hagyományos termékeket kiállító, forgalmazó standokat, a katóly forraló üstököt, a vásári hangulatot teremtő sörstrakat, a kultúrotthonban vendégül látott fotó- és képzőművészeti kiállítást (Vajda György és Albert Olga alkotásait). A demecseriek a városi fúvószené-

kart, a Citrombandát is felvonultat-ták (amely különleges színfoltja volt az idei rendezvénynek), továbbá vendég volt a Maros Művészegyüttes, a csíkszentgyörgyi Székely Góbék, a Maros Művészegyüttes, Blaga Cristina, Ábrám Tibor és zenekara, a Dream Flow, a Titán, valamint a disznajói Pettyes Tulipán, a vajdaszentiványi Járom, a marosszentgyörgyi Táltos, a székelykálai néptáncosport is. Külön ki kell emelnünk a községbelieket, a marosjárdai, a körtvélyfői Bokréta és az erdőcsinádi Árvácska néptáncosportokat, hiszen ők azok, akik egyszer majd továbbviszik a hagyományt, nem csak táncban. S talán az is cél lehet e fesztivállal, hogy a rendezvény felkerüljön a megyei és (miért ne?) az országos turisztikai kínálat sorába, hogy ezáltal egy kicsit e régió hírnevét is öregbítse. Mert olyan ember nincs, aki nem szereti a jó szilvaíz és a pálinkát, pláne, ha megfelelően tálalják!

Ars Sacra fesztivál – A Csiky családra emlékeztek

Az elmúlt hét végén kezdődött Ars Sacra nemzetközi fesztivál keretében a marosvásárhelyi örmény Csiky családnak is emléket szenteltek. A rendezvénysorozatot a Keresztelő Szent János-plébánia és a Marosvásárhelyi Örmény–Magyar Kulturális Egyesület szervezte.

Mezey Sarolta

Pénteken a Deus Providebit Ház előterében megnyílt *A Csiky család Marosvásárhelyen* című kiállítás. Az érdeklődőket, köztük a Csiky család leszármazottjait, ft. Péter Arthur főesperes-plébános köszöntötte, majd Kántor Éva Andrea csellón, Márton Előd Lehel gitáron örmény népdalokat adott elő. A kiállítást Barabás Kisanna, dr. Kálmán Attila méltatta, dr. Puskás Attila, az Örmény–Magyar Kulturális Egyesület elnöke az erdélyi örmények rövid történetét ismertette.

Dr. Kálmán Attila előadásában elhangzott, hogy az örmények vándorkereskedőként tűnnek fel a marosvásárhelyi országos vásárokon. Az első örmény, Eórményi Gergely neve 1633-ban bukkan fel, de jelentős számban a 18. század közepén telepednek le a városban, többségük Erzsébetvárosról érkezik. A XIX. századra befolyásosabbak lesznek a görög kereskedőknél. A legjelentősebb vásárhelyi kereskedőcsaládok közé tartoznak a Patrubán, a Csiky, a Görög, az Ábrahám, a Novák, az Issekutz, a Dragomán, Emanuel, Istvánffi, Petraskó, Szenkovits, Dobál, Isák és Izmael családok. Kézművességgel a Szentpétery család foglalkozott. Bőr- és fűszerkereskedés mellett ritkaságszámba menő termékekkel is kereskedtek, vásárlóik között voltak a helyi arisztokrácia tagjai is. A XIX. század elején már többnyire magyarul beszéltek, a század közepén többen értelmiségi pályára léptek – ügyvédek, orvosok, tanárok lettek –, ami hoz-

zájárult folyamatos asszimilációjukhoz. Zárt közösségük egyre több kapcsolatot alakított ki a helyi magyar közösséggel, Marosvásárhelyen a római katolikus egyház tagjai, számos intézmény, a kultúra és a katolikus egyház mecénásai lettek.

A marosvásárhelyi örmény családok közül a Csiky család szerepe jelentős a város életében. Kiemelkedő tagjai között van a három Csiky Márton, akik a város legnagyobb adófizetői voltak, Csiky József orvos, ifj. Csiky József, aki a debreceni egyetem tanára és a klinika igazgatója volt, Csiky Emil kereskedő és Csiky Miklós római katolikus egyháztanácsos.

A Csiky család első három generációjának mindenképpen élt egy-egy Csiky Márton. Az első a XVIII. században a vásárhelyi örmények legjelentősebb egyénisége lett, fia, II. Csiky Márton (1750–1828) a város legvagyonosabb polgára volt. A kereskedés, pénzkölcsönzés mellett földterületeket is vásárolt, 1810-ben például a Lázár gróftól megszerezte Remeteszeg falut. Kővér Veronikával, majd Verzár Johannával kötött házasságából 19 gyermeke született, akik közül Márton, Gergely és István vitték tovább a foglalkozását. II. Csiky Márton építette a Sáros utcai Csiky-házat, amelyet sok ideig tévesen Bornemissza-palotaként emlegettek. Neki köszönhetjük, hogy a Teleki Téka jelentős könyvtármányát Bécsből Marosvásárhelyre szállította. A főtéri plébániatemplom kriptájában nyugszik.

Csiky Miklós egyháztanácsosi megbízása idején Kovács Ferenc apátplébános vezette a marosvásárhelyi római katolikus egyházközséget. 1895-től kezdték el a gyűjtést a templom felújítására, amivel Csiky Miklóst bízták meg, aki nemcsak Erdélyben, hanem a magyar belügyminiszter engedélyével és üzleti összeköttetéseinek köszönhetően Bécsben és Budapesten is fáradhatatlanul vé-

Fotó: Mezey Sarolta

gezte a rábízott munkát. A templom végső felújítási költségeinek egyötödét teremtette elő. Ő javasolta 1897-ben a festett üvegablakokat készítő Türcke céggel való kapcsolatfelvételt is, és ő köthette meg a végleges alkut a manufaktúrával. Így valósulhatott meg az ablakok cseréje a templomfelújítás legelső befektetéseként.

Csiky Emil a család huszadik századi kiemelkedő személyisége volt, 1873-ban született, Csiky Károly kereskedő és Szémann Emma fiaként. Budapesten tanult, 1899-ben a marosvásárhelyi Kereskedő Társulat tagja lett, 1900-ban jegyeztette be fűszer- és csemegekereskedését, megszervezte a város borvizezellátását, előbb szekerekkel, majd bérelt vasúti kocsikkal szállította a borszéki és előpataki vizeket.

1916-ban a román betörés elől a család Magyarországra menekült, majd hazatérve Csiky Emil vaskereskedést nyitott. Mindemellett a város közéletének kiemelkedő személyisége volt. Részt vett a helyi közigazgatásban és a politikában is, 1927-ben az Or-

szágos Magyar Párt megyei bizottságának tagja. 1928-ban támogatja, hogy a falusi gazdáknak tanfolyamot indítsanak, Csiky Emil egy 15 ezer lej értékű vetőgépet ajánlott fel erre a célra. Az egyház támogatójaként tagja lett az Erdélyi Római Katolikus Státusnak, munkásságáért gr. Majláth Gusztáv Károly püspök javaslatára XI. Pius pápa Pro Ecclesia et Pontifice elismerő oklevéllel és emlékéremmel tüntette ki. Deák Ferenc téri házában (ma Győzelem tér 32. szám) rendszeresen vendégül látta a katolikus egyházi előljárókat, ott működött a fűszer- és csemegeüzlet, majd vaskereskedése.

A kiállítás anyagát dr. Kálmán Attila, dr. Puskás Attila és Barabás Kisanna állította össze, a kiállított pannókat Papp Benjámint, a Bolyai liceum végzős diákja készítette. A kiállítás október 16-ig látogatható.

A pénteki tartalmas előadások után szombaton a plébániatemplomban és a kriptában a Csiky család vonatkozásában is bemutató (magyar és román nyelvű) egyházművészeti és történelmi sétákat szerveztek.

Fotó: Horváth Éva

Vannak zsákutcának tűnő élethelyzetek, amelyeknek láttán, hallatán tehetetlennek érzi magát az ember – jelen esetben az újságíró. Egy 89. életévében lévő édesanya, a marosvásárhelyi Fazakas Rebeka története számomra pontosan ilyen. Sejtelmem sincs arról, mi lehet a megoldás mindarra, amit az idős hölgy pár héttel ezelőtt telefonon osztott meg velem, de lassan három hónapja tartó drámáját továbbadom, szertesét szórom, hátha valamelyik olvasónknál lesz egy iránytű, amely utat mutat a feloldozás felé.

Rebeka néni nagyobbik lánya, a 65 éves Fazakas Anna Ildikó a nyár elején Magyarországon, a Tolna megyei Bonyhádon élő hűgához utazott látogatónak. Több mint egy hónapot töltött testvére családjánál, amikor pedig eljött a hazaindulás ideje, a rokonok kikísérték az autóbushoz. Nem várták meg, hogy vendégük felszálljon a járműre, és erre nem is került sor. Az édesanya több mint egy hetet várt lánya érkezésére, ezután a család az illetékes rendőrkapitánysághoz fordult segítségért. Mindez júliusban történt, és Anna azóta sem került haza. A hűgáékat nem sokkal az eltűnése után arról értesítette a ható-

ság, hogy megtalálták az asszonyt, de nem akar visszatérni szeretteihez, inkább településről településre vándorol, és mivel nem közveszélyes, a rendőrségnek nincs joga hazatérésre kényszeríteni.

– Az én szerény, dolgos leányom hogy ezt tegye... – sóhajt Rebeka néni a vonal túloldalán, és kérdésekre elmondja, hogy nem volt nézeteltérés közte és Anna között, békességben köszöntek el egymástól, mielőtt elutazott volna. Következő kérdésem az eltűnt egészségi állapotára vonatkozik. Megtudom, hogy mentális betegségben szenved, amire gyógyszeres kezelést kapott. Paranoid skizofrénia – fordítom le magamban a román nyelvű diagnózist, amelyet beszélgetőtársam a beteglapról olvas fel.

– A válásakor kezdődött minden – mondja Rebeka néni. – Depressziós lett, de nem akart orvoshoz menni. Mivel külön lakásban élünk, nem vettem észre, hogy baj lenne

Az eltűnt

vele. Aztán egyszer, amikor eljött hozzám tévén, láttam, mennyire nyugtalan, percenként leült, felállt. Akkor már gondoltam, hogy valami nincs rendben, az orvos pedig igazolta, hogy valóban ez a helyzet.

Anna Ildikó életútja házassága zátonyra futása előtt nagyobb zökkenések nélkül haladt, a hallottak alapján legalábbis erre következtetek. Leérett-ségig, aztán hamar férjhez ment egy ve-

gyésmérnökhez, akinek a szülei Sepsiszentgyörgyön laktak, így egy darabig a pár is ott élt. Annának két fia született, a nagyobbikkal eltűnéséig egy házban lakott, a fiatalabbik megtalálta a saját útját, családot alapított, munkahelye van. Anna évek óta nyugdíjas – régebben titkárnőként dolgozott a családi vállalkozásban –, az utóbbi időben vízóra-leolvasásból pótolta kevés jövedelmét, de – bár az édesanyja anyagilag is segítette –, nem volt megelégedve az életkörülményeivel. Amikor a

hűgához utazott, álláskereső szándéka is volt.

– Azt mondta, „megalapozom a jövőmet, bankból nem tudok élni” – idézi fel lánya szavait az édesanya, akit most Anna kinézetéről kérdeztem.

– Középtermetű, kék szemű, rövid szőke haja őszülni kezdett, amikor utoljára láttam. Az alsó fogsora hiányzott. Egyszerűen öltözködött, és eltűnések csak egy kistáska volt nála. Július 9-én beszéltem utoljára vele.

Rebeka néni azt mondja, a kisebbik fiú autótól menne az édesanyja után, ha tudná, pontosan hol keresse. A tél közeledtével az idős asszony – érthető módon – egyre nyugtalanabb. A bonyhádi rendőrkapitányságról érkezett legutóbbi tájékoztatás sem könnyített a lelkén, hiszen azt üzenték, ha meg is kerül az eltűnt, senki nem rendelkezhet fölötte, mivel nincs gyámság alá helyezve. Rebeka néni úgy tudja, a lánya nem akarja, hogy a család tudomást szerezzen hollétéről. Erről a pontról nehéz továbblépni, mégis úgy gondolom, itt még nem érhet véget a küzdelem egy édesanya számára, akinek otthonában állandó vendég lett a jéglehelő fejlelem.

Hétköznapi történet
– Nagy Székely Ildikó –

AGROVILÁG

Mezőgazdaság * Vidékfejlesztés * Agroturizmus

Szerkeszti: Vajda György

Kukoricánap Sáromberkén

Idén szeptember 15-én Sáromberkén, az Agroprest farmon kukoricánapot tartottak. Akárcsak a korábbi években, ezúttal is nagyszámú résztvevőt vonzott az esemény, amelyen az érdeklődők különböző hibrid kukoricafajtákat ismerhettek meg, mezőgazdasági vegyszereket, növényvédő szereket, illetve tápanyag-utánpótlási termékeket forgalmazó cégek legújabb ajánlataikat mutatták be. Az eseményen 16 szakcég képviseltette magát.

Antalfi Imola

Amint Máté Barna, az Agroprest Kft. ügyvezetője elmondta, a koronavírus-járvány miatti két év kihagyás után ismét sikerült megszervezni ezt az elsősorban gazdáknak, szakcégeknek szánt rendezvényt. Mintegy 500-an látogattak ki az Agroprest farmjára, ahol termékmutatókat tartottak, a szervezők, a forgalmazók részletesen ismertették a különféle hibridkukorica-fajtákat, a terméshozam növelésére használt legújabb növényvédő szereket, vegyszereket.

– Jó alkalom ez a tapasztalatcserére gazdák és szakemberek között egyaránt – mondta az Agroprest ügyvezetője, akit arról is megkérdeztünk, hogy az általa vezetett cég által megdolgozott földterületeken milyen termés-

hozamra lehet számítani az idén a kukoricából, mennyire súlyosak az aszálykárok? Máté Barna elmondta, a szárazság miatt mintegy húsz százalékkal kevesebb lesz a hozam, mint amire számítottak. A helyzet nem annyira súlyos, mert tíz év tapasztalat áll mögöttük, a megfelelően vegykezelt és tápanyag-utánpótlást kapott területek jó termést adnak. Az első években elhanyagoltak voltak a földterületek, épphogy kihozták a befektetést. Idén hektáronkénti kukoricatermést 8 és 10 tonna közöttire becsülik. Ez kukoricában nagyon jónak számít. Ha nem lett volna a hosszan tartó aszály, akkor meghaladták volna a 10 tonnát is. Erre a korábbi években már volt példa.

Az Agroprest által bérbé vett földterületek Nagyernye községben nem csökkentek, ellenben a cég lemondott olyan, a Mezőségen levő területekről, amelyek termőképessége alacsony. A földeket bérbé adó gazdák kifizetése már szeptember 24-én megkezdődött, ekkor kezdtek kiosztani a búzát és az árpát azoknak, akik terményben kérik a nekik járó részt. Tavaly emelték 600 kg-ra az egy hektár után járó gabonamennyiséget, legyen az búza, kukorica, árpa stb.

– Van, aki csak búzát vagy csak kukoricát kér, van, aki vegyesen kéri a gabonát. A búza és az árpa után novemberben kiosztjuk a kukoricát, és annak, aki november végéig nem

Tanfolyamok gazdálkodóknak

Az RMGE Maros a Szülőföldön okosan! Program keretében az idén is meghirdeti méhészeti, kertészeti, állattenyésztési, zöldségtermesztő tanfolyamát Marosvásárhelyen. Az elméleti és a gyakorlati képzés befejezése és a záróvizsga sikeres letétele után a résztvevők a Munkaügyi Minisztérium és az Oktatási Minisztérium által elismert oklevelet kapnak, amely esetenként pályázatoknál is felhasználható. Érdeklődni, jelentkezni lehet Kiss Miklós (tel.: 0787-828-403), Sikó László (0787-723-733) falugazdászoknál, személyesen, hétköznap 9 és 15 óra között a szervezet marosvásárhelyi, Laposnya utca 23. szám alatti székházában.

Fotó: Antalfi Imola

veszi ki a gabonát, december 25-26-ig a számlájára vagy postán utaljuk a pénzt. A szárazság ellenére mindenki meg fogja kapni a járandóságát, hiszen szerződésünk van, és ehhez tartjuk magunkat – tette hozzá Máté Barna.

Az Agroprest idei legjelentősebb beruházása egy nagy kapacitású gabonaszárító megvásárlása volt, ami lehetővé teszi, hogy a magasabb nedvességtartalmú gabonát is be tudják takarítani, és hamar el tudják érni a tárolási nedvességet. Nem megy tönkre a ter-

més, és nem muszáj aprópénzért eladja, tudják tárolni. Nagy előny a környező falvak termelőinek is az, hogy a gabonaszárítót igénybe vehetik.

Idén a raktár kapacitását is növelték, és tartalékolnak gabonát. Jövőben megújuló energia szeretének fektetni, hiszen a magas energiaárakat csak így lehet ellensúlyozni. Földgáz helyett biomasszával való fűtésre térnének át, illetve napelemparkot létesítenének, hogy saját részre megtermeljék az áramot.

Dr. Nagy István agrárminiszter:

Fontosak a határon átnyúló kapcsolatok

Szeptember 18-án az RMGE Maros által szervezett mezőpaniti gazdánapon jelen volt dr. Nagy István magyar agrárminiszter is, akit, mint ismeretes, Pro Agricultura Transilvaniae-díjjal tüntettek ki a rendezvényt szervezők. A díjazás után a két ország közötti agrárkapcsolatokról beszélgettünk a tárcavezetővel.

Vajda György

– Miniszter úr, miért tartotta fontosnak, hogy személyesen vegye át a díjat?

– Mindig nagyon megtisztelő, ha valakit egy közösség elismerésben részesít, ilyenkor illik eljönni, átvenni a díjat, és hitet tenni amellett, hogy majd ezt megszolgálja a hátralevő életében. Számomra mindig nagy dolog az, ha egy közösség elismeri a munkámat. Minden nap azzal kezdem a dolgom, hogy fölteszem magamban a kérdést: mit tudok tenni azért, hogy a világ jobb, biztonságosabb legyen? Ezért is nagy öröm, amikor eljövök ide, és érzem ezt a szeretetet itt, több száz kilométerre Budapesttől, ez megerősíti a felelősségérzetemet is mind az anyaországi, mind a határon túli gazdák iránt.

– Számos olyan, a határon túli gazdákat segítő program indult el, amelyet a magyarországi minisztérium támogat. Folytatódnak ezek a jövőben is?

– A minisztériumban azzal a felelősséggel szervezzük a munkánkat, hogy nemcsak Magyarország határain belül, hanem ott, ahol magyar szó van, magyar ember él, megkeressük a lehetőséget annak, hogy segítsünk. Ezért is indítottuk el a falugazdász programot. Rendkívül bonyolult rendszer az Európai Unió közös agrárpolitikája. Nehéz magyarul is megérteni, hiszen jogi szaknyelven fogalmazódott meg, és ez mind a huszonhét tagállamra lebontható meg kell hogy feleljen mindannyiunknak. A mi felelősségünk az, hogy a magyar gazdák, bárhol éljenek a világon, értsék meg az új uniós agrárpolitikát, idejében értesüljenek arról, hogy milyen pályázatok, támogatási rendsze-

Dr. Nagy István agrárminiszter

Fotó: Vajda György

rek várhatók. Olyan lehetőségek ezek, amelyekkel könnyebbé tehetik az életüket, versenyképesek lehetnek a közös agrárpiacon. Az a feladata a falugazdászoknak, hogy a magyar gazdákat anyanyelvükön tájékoztassák ezekről, segítsenek kitölteni a pályázatokhoz szükséges bonyolult okiratokat. Mindezekért természetesen folytatjuk a falugazdász programot. Ezenkívül meghirdetjük a Schram Ferenc borászati tervet, amelynek célja a hagyományos bortermő vidékek támogatása. Az egyik konkrétum a Nagyenyed környéki történelmi borvidék felújítása a szőlőtelepítés felkarolásával. Ehhez hasonlóan más hasonló bortermő vidékek is pályázhatnak. Továbbá szeretnénk a lótenyésztést is támogatni a ménesek állományának megújításával. És folytathatnám a példákat. Ami jó a gazdáknak, az az én álláspontom is, és természetesen támogatunk minden ilyen kezdeményezést.

– Korábban említette, hogy nagyon bonyolult a közös agrárpolitika, és nehéz egyeztetni, hiszen minden országban, vidéken vagy akár kistérségben sajátos agrárfeltételek vannak, ezért is többféle szempontot kell figyelembe venni. Miként lehet ezeket a helyi

érdekeket érvényesíteni az uniós agrárpolitikai tárgyalásokon?

– Borzasztó nehéz huszonhét különböző ország eltérő álláspontját összehangolni. Az is megtörtént, hogy amikor az agrárminiszterek az uniós szakbizottságban bizonyos kérdésekben egyetértettek, az országos parlamentben elvetették a miniszterek álláspontját. Mindezek mellett a különböző civil szervezetek is nehezítik az egyeztetéseket. A mai világban nehéz megtalálni a közös hangot, hiszen minden nagyon gyorsan változik. Az éghajlat, a fogyasztói szokások, a társadalmi elvárások mind-mind olyan gyorsan változó szegmensek, amelyek miatti kihívásokra nekünk (sz.m. szakpolitikusoknak) kell választ találnunk. Ezért kell együttműködni azokkal, akik egy régióban vagyunk, egymás mellett élünk, a szomszéd országokkal, hogy egymást segítve, támogatva összehangoljuk, együtt érvényesítsük közös érdekeinket. Szükségünk van egymásra. Erdélyben olyan értékek vannak, amilyenek nincsenek Magyarországon. Az erdők, a gyógynövények, a gombák, a gazdag vadállomány, a sajátos hegyvidéki gazdálkodási formák mind-mind megőrzendő, megbecsülendő és támogatandó

értékek. Ezek jó piacot jelentenek Magyarországnak és az Európai Uniónak egyaránt. Közös márkánévvel, magas fokon feldolgozva, egységesen tudjuk a közös piacra juttatni a termékeket. Olyan lehetőség ez, amellyel biztos teret nyerhetünk az uniós piacon. És ez csak egy példa.

– Nehéz év elé nézünk, hiszen a szomszéd országban dúló háború miatt energiaválsággal küzdünk, ezen kívül az idei szárazság is csökkentette a terméshozamot mind Romániában, mind Magyarországon. Miként lehet helytállni, teret nyerni ilyen körülmények között az ön által korábban említett uniós agrárpolitikában, piacon?

– A háború, a szankciós politika következményeként emelkedtek a különböző költségek, és az éghajlatváltozás hatása is egyre jobban érződik a mezőgazdaságban. Mindezekre a kihívásokra nem tudunk egyedül válaszokat adni, csak közös összefogással kereshetjük a megoldást. Magyarországon most azzal nézünk szembe, amivel soha még, hogy az aszály miatt az idei kukoricatermésből nem tudjuk lefedni az ország fogyasztási szükségletét, holott az előző években 3-4 millió tonnát is exportáltunk. A világ változik, és ezért is fontos, hogy tudjunk egymáson segíteni akár közös piacra, terméfeldolgozásra gondolva, vagy a már említett közös érdekérvényesítésben. A legfontosabb most mind Magyarország, mind Románia agrárminisztériuma számára az, hogy a stratégiai tervünket tudjuk elfogadtatni az unióval, hiszen ennek következményei lesznek. Fel kell készülnünk arra, hogy 2023. január elsejétől életbe lép az új agrárpolitika, amely új helyzet elé állítja a gazdákat. A legnagyobb hibát akkor követjük el, ha azt gondoljuk, hogy minden úgy lesz, mint azelőtt, hiszen új földalapú támogatást vezetnek be, más lesz a támogatási rendszer, új elvárásokat helyeznek előtérbe. Ahhoz, hogy versenyképesek legyünk, megfelelő informatikai programot kell létrehozni, a gazdákat idejében tájékoztatni kell az új pályázatokról. Ezért is kellene a falugazdászok, a szaktanácsadó hálózat, mert mindkét országban fontos, hogy a gazdákat idejében, megfelelően felkészítsük arra, hogy kihívásokkal teli esztendő jön. Azt is tudniuk kell a gazdáknak, hogy nem engedjük el a kezüket, hanem ott vagyunk mellettük, és minden erővel azon leszünk, hogy a nehéz helyzetben közös megoldásokat találjunk.

Tisztelgés az első világháborúban elesettek előtt Megemlékeztek a Bekecs hőseiről

Erdély több pontjáról érkeztek szombaton délelőtt a maroszékiek szent hegyére, a Bekecsre. A szervezők szerint öröm látni, hogy ennyien jönnek emlékezni, és ennek talán a hősök is örülnek odafent, hiszen nevük és áldozatuk nincs elfeledve.

Gligor Róbert László

A hegyre igyekvők egy része elsőként a Falu erdeje fölötti temetőbe tett kitérőt, ahol a lombok árnyékában 27 magyar honvéd és 2 bosnyák katona alusza örök álmát. Az első világháború idején elkeseredett harcok dúltak a Bekecs-tetőn, ahol 1916. szeptember 26. és október 3. között a 9. kassai és 10. miskolci gyalogezred katonái megállították a betörő román csapatokat – hangzott el *Benkő József* történész beszámolójából, aki maga is tagja a 23. marosvásárhelyi honvéd határőrségi zászlóalj hagyományörző csapatának, amely tíz éve gondozza a bekecsi katonasírokat. *Nagy Béla* nyárádselyei református lelkész azért mondott imát, hogy a hősök példájából a mi szívünk is tanuljon, Isten munkálkodjon a szívünkben, életünkben. A sírkertben koszorút helyezett el a nyárádselyei önkormányzat és a Romániai Magyar Gazdák Egyesülete Maros szervezetének vezetői, a hagyományörző marosvásárhelyi alakulat és a magyarországi Bekecs község képviselője.

Van itt keresztény jövő

Ezek a megemlékezések azért rendkívül fontosak számunkra, mert csak akkor maradhatunk meg szerte a Kárpát-hazában, ha ismerjük múltunkat, és büszkéek vagyunk őseink honvédó tetteire – ez már a Bekecs-tetőn tartott emlékezésen hangzott el, ahol a katonai hagyományörzők egész sora, számos erdélyi huszárcsapat vonult fel az érdeklődők mellett.

„1941 óta, amióta itt a selyeiek emléket állítottak bajtársaik számára, ez a hely az emlékezés és a számadás helyszíne. Az itt elesett katonák ma csillagösvényen járnak, de áldozatuk egy értelmetlen, pusztító világháborúban csak akkor nyerhet a nemzet oltárán végső értelmet, ha emléküket soha nem felejtjük. Hőseink tisztelete megköveteli, hogy mi is becsülettel helytálljunk, de nem fegyverrel a kézben, lövészárkokban, hanem ahová az élet rendelt bennünket. Mert ma nem hősökre van szüksége a hazának, hanem magyarként élő és cselekvő nemzetre, népes családokra, erős közösségekre, melyek jövőnk zálogai lehetnek” – mondta ünnepi beszédében *Kacsó Lajos*, Nyárádselyi önkormányzat polgármestere.

„Emlékezni és imádkozni jöttünk, és tanúbizonyosságot tenni az összefogásról, az összetartozásról” – mondta felszólalásában *Péter Ferenc*, a megyei önkormányzat elnöke, aki úgy érzi: itt, a Bekecs szent hegyén lehet igazán imát mondani, itt lehet igazán közelebb

Katonai és huszár hagyományörzők gyűrűjében koszorúznak a Körtövés mezején alvó hat katona emlékművénél

kerülni Istenhez, ahol közös erővel egy gyönyörű kápolnát építettek. Ahogy a Bekecs közel tartja magához a Nyáradot és a Küklöt, ma kötelességünk, hogy mi is magunk mellett tartuk közösségeinket, fiataljainkat, akik a jövőt biztosítják. Így lesz értéke a megemlékezéseknek és munkánknak, és itt nyerhetünk erőt és bizalmat a jövőben, hogy van itt keresztény jövő – hangoztatta az előljáró.

Az ünnepi beszédek után a nyárádselyei általános iskola diákjai zenés irodalmi műsorral tették bizonyosságát annak, hogy „a magyar magyar lesz./ ha a Szűzanya velünk lesz”, illetve hogy „ez az ország a te hazád”, majd katonadalokkal felléptek a csíkfalvi általános iskolások is. Ezt követően Szabó Szidónia éneke közepette felhúzták a hatalmas piros-fekete zászlót, hogy az „ünnepségünk méltóságáteljes őrizője legyen, az árbócra felhúzza hirdesse: itt vagyunk és itt leszünk a világ végezetéig. Olyan zászló ez, amelyet nem tűzünk ki egyetlen közintézményre sem, amely csak a Bekecsé, ezé a napé, és színei üzennek. Ez a zászló azokra emlékeztet, akik vérüket adták ezért a földért.”

Nem volt hiábavaló az áldozat

A sokaság az ünnepelés másik helyszínére, a Körtövés mezejére vonult át, ahol az első világháborúban elesett további hat katona nyugszik. Sírkünnél *Benkő József* történész beszélt a 106 évvel ezelőtt zajlott harcokról, ahol a magyar alakulatok négy román zászlóaljjal szemben védtek a Bekecs-tetőt, megállították az előretörőket, és egyetlen talpalatnyi földet sem engedtek át a hazából. Véraldozatuk nem volt hiábavaló, ezt bizonyítja az is, hogy ennyi megemlékező gyűlt össze, mert nem fajult el még a székely vér. „Emlékezünk és tanulunk a múltból, hogy

szébb jövőt építsünk” – mondta a felszólaló. Elmondta: az 1916-ban elesett hősöket bajtársaik temették el, majd 1941-ben sírjaik fölé a nyárádselyei és nyárádselyei front-harcosszövetség emelt emlékművet.

Nagy Béla selyei református lelkész és *Csüdör Imre* jobbágyfalvi plébános mondott imát és beszédet: harcainkban segítségünk az élő Isten, aki áldást ad a munkánkra, küzdelmünkre. Hőseinknek nem jutott szemfedő, koporsó, ez az emlékmű jelzi a sírjukat. Ez a szent hely ne csak a szenvedésre, pusztulásra emlékeztessen, hanem legyen felhívás a szeretetre, békességre, egymás megbecsülésére, mert csak annak a nemzetnek van jövője, amely ismeri a feláldozott élet értékét.

Ezt követően a kopjafáktól szegélyezett köoszlopnál a Nyáradmente Kistérségi Társulás, Nyárádszereda, Szováta, Nyárádselyi önkormányzatai, a Maros megyei önkormányzat, az RMDSZ, a bekecsalji helységek magyarországi testvértelepülései nevében Bekecs, Selye, Kiskinizs és a mártélyi önkéntes tűzoltók, a nyárádselyi és nyárádszeredai iskolák, továbbá a 15. Mátyás-huszárok havadi és szovátai csapatai, a 23. határőrségi zászlóalj és a bihariórségi gróf Széchenyi István huszárszázad képviselői helyezték el az emlékezés koszorúit.

Az ünnepséget követően délután néptáncműsort és lovas bemutató programokat láthatott a közönség.

Emlékeztek a szovátai huszárok is

A múlt hét végén ünnepelte megalakulásának 15. évfordulóját a szovátai 15. Mátyás-huszárcsapat. Pénteken gyülekezőt fűjtak az erdélyi huszárok számára, szombaton reggel koszorúztak a fürdővárosban, majd felvonultak a hegyre.

A bekecsi megemlékezések bő másfél évtizeddel ezelőtt kezdődtek, amikor a torboszlói kopjás lófők csapata kezdeményezte a Bekecsi Lovas Napok szervezését. Hozzájuk csatlakoztak később a huszárok és a bekecsalji önkormányzatok. Am a szovátai 15. Mátyás-huszárcsapatot köszönhetően nőtte ki magát így a bekecsi emléktúra, ennek köszönhetően érkezik ennyi huszár erre a szent helyre ezen az ünnepségen – mondta el *Miholcsa József*, a marosvásárhelyi 15. Mátyás-huszárok alezredese, aki a 15 éves szovátai huszár hagyományörző csapatot köszöntötte. Amikor ezek a megemlékezések kezdődtek, Szovátán még

A selyei erdő fölött nyugvó 29 katonáról sem feledkeznek meg
Fotók: Gligor Róbert László

nem volt huszárcsapat, de annak mostani tagjai már akkor is feljártak ide, és ma már huszárcsapatunk is van – emlékezett az alezredes, aki elmondta: akkor jöttek fel emlékezni ide először lovakkal, amikor a torboszlói csapat zászlaját szentelték. A múlt rendszerben tanévkezdéskor a diákok jöttek fel emlékezni, de ez a hagyomány megszakadt, később jöttek a lovasok, ma pedig mindenki szívesen jön ide a barátaiért és az itteni jó hangulatért.

A kommunizmusban csillagtúrákat szerveztek a diákoknak, csillagvizsgálás címen jártak fel a Bekecsre az iskolákból, de titkon meglátogatták az emlékműveket, és ünnepelés nélkül is megtanulták, amit a történelemkönyvek nem tanítottak. Ma már több nemzedék van itt, és így sikerül átadni a következőknek azokat az értékeket, amelyeket néhány ember megőrzött, és lassan megtanultuk mi is tőlük – mondta Szováta polgármestere.

„A keresztény hitvallás, nemzetünk történelme, a hit és a nemzeti öntudat átsegít a nehézségeken, azért nem véletlen, hogy ma itt vagyunk. Öröm látni a kisgyermeket, és hogy már felnőtt egy generáció, amely szabadon ünnepelhet és megemlékezhet” – tette hozzá *Fülöp László Zsolt*, aki úgy érzi: itt, a Bekecsen mindenki otthon van.

Az ünnepelő huszárcsapat emléklapot és -érmét nyújtott át minden bajtársnak és támogatóknak. Az ünnepségen a Maros megyeiek mellett részt vettek székelyudvarhelyi, szentgyházi, kolozsvári és bihariórségi huszárok is. Az is kiderült: az október első hétvégéjén hagyományos megemlékezések időpontját azért tették közös megegyezéssel egy héttel előbbre, hogy minden huszár részt vehessen a Szentgyházán rendezendő ünnepségeken is a következő napokban.

Lármafát gyújtanak, hatalmas zászlót vonnak fel és méltón emlékeznek minden évben a Bekecs-tetőn

Közönségszolgálat

Szerkeszti: Szer Pálosy Piroska

Bírságoltak és forgalmit, rendszámablát is bevontak Erdőgazdálkodási ellenőrzések

A Maros megyei rendőrség rendőrei az erdőgazdálkodási rend megsértését ellenőrizték, és bírságolták a szabálysértőket, faanyagot foglaltak le, ugyanakkor forgalmi engedélyeket vontak be és rendszámablákat távolítottak el.

Az Erdészeti és Halászati Hivatal rendőrei Maros megyében a faanyag szállításával, tárolásával és értékesítésével kapcsolatos illegális tevékenységek megelőzése és megfékezése érdekében tartottak ellenőrzéseket.

Szeptember 19. és 22. között 12 ellenőrzés során tíz szállítóeszközt ellenőriztek. A feltárt szabálytalanságok nyomán a rendőrség tizenegy szabálysértési bírságot rótt ki összesen 55.000 lej értékben. Ugyanakkor 8.750 lej értékben több mint 21 köbméter fát foglaltak le. Öt jármű forgalmi engedélyét bevonták és öt rendszámablát eltávolítottak. (pálosy)

Az Aquaserv és a rendőrség válasza

Lakótársulások pénzügyi kérdései

Az Aquaserv vízszolgáltató Marosvásárhely több lakótársulásánál a vízszolgáltatás megvonásával próbálja a felhalmozódott tartozásokat behajtani, ezért olvasóink mintegy százaszálba kapaszkodva, gyakran keresik fel szerkesztőségünket kérdésekkel. Egyrészt a vízszolgáltató által felszámolt késedelmi kamat (kötér) növekedését sokszor követni sem tudják az érintettek, ezáltal megkérdőjelezzik az elmaradások valós mértékét. A felmerült kérdéseket a vízszolgáltató vezetőségéhez és a rendőrséghez intéztük, a válaszokat az alábbiakban közreadjuk.

Szer Pálosy Piroska

Vitathatatlan, hogy azoknál a lakótársulásoknál, ahol tetemes adósságok halmozódtak fel, ezek nem egy-két hónap alatt gyűltek fel, ezért pedig az adósok mellett az ügyvezetőket, cenzorokat és elnököket is felelősségre lehet vonni.

Az igazság valahol félúton lehet, külön-külön mind az eladósodott lakóközösségek képviselői, mind a kintlevőségeit behajtani próbálkozó vízszolgáltató a saját érdekeit helyezi előtérbe, észérveket felsorakoztatva védekeznek és érvel.

– Marosvásárhelyen összesen mekkora összeggel tartoznak a lakótársulások az Aquaserv Társaságnak?

– Jelenleg a tulajdonosi társulások teljes tartozása 3.718.522,18 lej, ezért az Aquaservnek folytatnia kell a tartozások behajtására irányuló lé-

péseket, a nagy tartozásokat felhalmozott adósoknál a vízszolgáltatás felfüggesztésével és bírósági úton egyaránt.

– A kötbér szerződésszegés, jelen esetben késedelmes fizetés esetén járhat a másik félnek. Milyen késedelmi kamatot számol fel az Aquaserv, ami még magasabbra emeli a tartozásokat?

– Az Aquaserv napi 0,02%-os késedelmi kamattal számol. A szerződések értelmében a számlafizetés határidejétől számított 30 napon belüli nem fizetés késedelmi kötbér felszámolását vonja maga után.

– Mi képezi az alapját a kötbér megállapításának?

– A büntetőkamat mértéke megegyezik annak a kamatnak a mértékével, amelyet a hatályos jogszabályok szerint megállapított költ-

Október 20-ig lehet pályázni

Szülőföldön magyarul program

Szeptember 20-tól lehet jelentkezni a Miniszterelnökség Nemzetpolitikai Államtitkársága által meghirdetett Szülőföldön magyarul program új felhívására, amelynek célja a magyar nyelvű oktatás támogatása és a magyar iskolaválasztás ösztönzése a szomszédos országokban.

A program keretében – az előző évekhez hasonlóan – nevelési, oktatási, valamint tankönyv- és taneszköz támogatásra, illetve hallgatói támogatásra pályázhatnak azok a külföldi gyerekek és fiatalok, akik tanulmányaikat szülőföldjükön magyar nyelven végzik.

A támogatásra a felhívásban szereplő kritériumoknak megfelelő, a szomszédos országokban élő, tanulmányait magyar nyelven végző óvodások és bölcsődések, valamint általános és középiskolások jogosultak, emellett 2021-től a felsőoktatásban tanulók számára elérhető hallgatói támogatás összegét is 22.400 Ft-ra emelték.

A támogatás tanévenként egy alkalommal igényelhető. A program teljes keretösszege 4,5 milliárd Ft.

A program keretében a tavalyi tanévben több mint 220 ezer külföldi magyar gyerek és fiatal részesült támogatásban a bölcsődétől az egyetemig.

A Szülőföldön magyarul programot a Nemzetpolitikáért Felelős Államtitkárság és a Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt. külföldi szakmai partnereinek keresztül bonyolítja le: így Erdély esetében a Romániai Magyar Pedagógusok Szövetsége a partner.

A program aktuális felhívására 2022. szeptember 20. – október 20. között lehet támogatási kérelmeket benyújtani. Az egyes régiókra vonatkozó felhívások elérhetők a www.bgazrt.hu oldalon – áll a Debreceni-Tóth Gabriella kabinetfőnök kézjegyével ellátott közleményben. (sz.p.)

Ingyenes jogsegélyszolgálat Marosvásárhelyen

A Kisebbségi Jogvédő Intézet állandó jogsegélyhálózatán keresztül minden hétfőn 10-13 óra között és szerdán 14-17 óra között fogadóórát tart. Magyarságuk vagy vélhetően magyarságuk miatt sérelmet elszenvedett állampolgárok jelentkezését várják ingyenes jogsegélyszolgálatra Marosvásárhelyen, a Törvényszék/Justitiei utca 10. szám alatt, a 2. emeleten, tel.: 004/0741-175-454, e-mail: csillex@yahoo.com.

ségtetési kötelezettségek határidőre történő nem fizetése esetén alkalmaznak.

– Mikortól számolják a kötbért?

– A kötbért a fizetési határidő (scadența) lejártá utáni első naptól számolják.

– Elképzelhető, hogy a késedelmi kamat meghaladja a tartozás mértékét? Milyen könyvelési tételbe kerül a felszámolt büntetés összege?

– A késedelmi büntetés összege nem haladhatja meg a tartozás összegét, és a szolgáltató bevételeit képezi.

A pénztárnál ötezer lejig fogadnak el készpénzt

– Egy másik kérdés az összegek beszedésére vonatkozik. Igaz-e, hogy az Aquaserv pénztáránál legfeljebb 5.000 lej fizethet egy nap alatt egy személy? Ha valaki 10.000 lej törlesztene, azt nem teheti meg? Ha igaz, akkor miért nem lehet 5.000 lej meghaladó összeget befizetni a szolgáltató pénztáránál? Ez azt jelenti, hogy azoknak, akik magasabb összegeket fizetnének, kétszer kell járniuk?

– A 2015. évi 70-es számú törvény értelmében a pénztáron keresztül készpénzben átvehető összeg felső határa 5.000 lej, az ennél nagyobb összegeket pedig banki befizetéssel lehet fizetni.

– Nemrég a marosvásárhelyi 42-es számú tulajdonosi társulás tartozásáról, illetve az azt követő ivóvíz-szolgáltatás felfüggesztéséről írtunk, illetve a lakossági közfelháborodásról. A lakótársulás elnöke szerint a magas büntetőkamatok miatt nem sikerül napirenden törleszteni az elmaradt számlákat, mivel először a kötbért veszik le a törlesztéskor. Hogy látja ezt a szolgáltató vezetősége?

– A 42-es számú lakótársulást 2014-ben az Aquaserv tartozás nélkül vette át, mi több, 2014. január 31-én 1.819 lej előleg volt kifizetve. A tartozások azt követően halmozódhattak fel. Háromhavonta küldtünk felszólítást az említett kövesdombi lakótársulásnak, és ha-

sonlóképp küldünk az összes olyan társuláshoz, ahol kifizetetlen számlák vannak. A vízszolgáltatónak nem az a célja, hogy ivóvízellátás nélkül hagyja a lakóközösségeket, hanem arra akarja ösztönözni őket, hogy a tartozásaikat kifizessék – hangsúlyozták.

– A lakótársulás 300 ezer lej meghaladó tartozásából mennyi a késedelmi kamat?

– 2022. szeptember 7-én az említett lakótársulás tartozása 322.020,96 lej volt, ebből 25.216,59 lej a penalizálás.

– A vízszolgáltatás felfüggesztését követő napokban a kövesdombi lakótársulás elnökének nyilatkozata szerint sikerült hozzávetőleg 18 ezer lej törleszteniük. Ebből az összegből mennyi a tényleges adósságtörlesztés és mennyi került a kötbér rovatra?

– Szeptember 7-9. között 11.367 lej törlesztett a 42-es lakótársulás. A szeptember 9-i kifizetések utáni egyenleg: 310.653,96 lej, ebből 24.399,59 lej a penalizálás.

– Azok a lakóközösségek, ahol felmerül a hűtlen ügykezelés gyanúja, hová fordulhatnak az ügy kivizsgálása végett? – kérdeztük a Maros Megyei Rendőr-felügyelőség képviselőit.

– Amennyiben egy lakóközösség pénzügyi helyzetében felmerül a hűtlen kezelés gyanúja, egy lépcsőház lakói saját képviselőt bízhatnak meg, aki a lakók nevében kérelmet nyújthat be a Maros megyei rendőrségnek címezve, amelyben kéri, hogy tüzetesen ellenőrizzék az illető társulás pénzügyeit. Elektronikus úton is elküldhető a kérelem a cabinet@ms.politiaromana.ro e-mail-címre, ahonnan továbbítják a megfelelő szakosztályhoz megoldás végett. Hasonlóképp az Aquaserv vállalathoz is fordulhatnak, és magyarázatot kérhetnek a vízszolgáltatás felfüggesztésével kapcsolatosan – tájékoztatott a Maros Megyei Rendőr-felügyelőség.

Fotó: Nagy Tibor

Vereség az Európa-bajnoktól, nem jutott négyesdöntőbe a magyar csapat

A magyar labdarúgó-válogatott a budapesti Puskás Arénában 2-0-s vereséget szenvedett az Európa-bajnok olasz csapattól a Nemzetek Ligája hatodik, zárófordulójában, így az A divízió 3. csoportjának második helyén zárta a sorozatot.

A magyarok szokás szerint bátran, letámadással kezdtek, de Szoboszlai veszélyes helyről elvégzett szabadrúgása a sorfalban kötött ki. Az első olasz helyzetre sem kellett sokat várni, mert Gulácsi kiejtett egy nagyon könnyű labdát, így a visszafutó Szalai Attilának kellett a gólvonalról mentenie. Az első percek után az olaszok átvették az irányítást, de a németekkel és az angolokkal ellentétben nekik sikerült több veszélyes akciót is vezetniük, ráadásul alkalmanként megbontaniuk a magyar védelmet. A vezető góljukhoz azonban Nagy Ádám kapitális hibájára volt szük-

ségük, mert a Pisa középpályása röviden gurított haza, Gnonto lecsapott a labdára, a kapujából kifutó Gulácsi ekkor még háritani tudott, de a kipattanót Raspadori elhúzta mellette, majd közletről a hálóba gurított (0-1). A magyar csapatot nem törte meg a kapott gól, sőt, volt egy ötperces periódus, amikor sikerült nyomást gyakorolnia a vendégek kapujára. A szünet előtt az első komoly magyar helyzet is kimaradt egy jobb oldali szabadrúgás után.

A magyarok nagy lendülettel kezdtek a csoportgyőzelmet jelentő egyenlítés reményében, és egy támadáson belül több gólszerzési lehetőségük is volt, azonban Donnarumma bravúrok sorával akadályozta meg a gólt. A kimaradt helyzeteket pedig jószerivel azonnal megbüntette az Európa-bajnok, ugyanis egy gyors ellenakció végén megduplázta az előnyét: az 52.

percben Cristante elviharzott a jobb szélén, lapos beadását pedig a hosszú oldalán érkező Dimarco a kapuba lötte (0-2). Ezt követően az olasz csapat visszaállt és az eredmény tartására törekedett, a felbátorodó magyarok ugyan beszorították a riválist, azonban vagy kaput tévesztettek, vagy a nagy szerű napot kifogó Donnarumma eszén nem tudtak túljárni. Az utolsó húsz percre kissé elfáradtak Marco Rossi tanítványai, ami elsősorban abban nyilvánult meg, hogy a kulcspasszok már pontatlanok voltak, így meddővé enyhült a magyar csapat fölénye. A 75. percben elhagyta a pályát a búcsúzó Szalai Ádám, akinek nevét skandálta a közönség. A cserék hatására sem tudott új erőre kapni a nemzeti együttes a hajrára, így, bár becsülettel próbálkozott a lefújásig, reális esélye már nem volt a szépítésre sem, sőt Gulácsinak kellett védenie, hogy ne nőjön tovább a különbség.

A magyar válogatott legközelebb november 17-én Luxemburgban, majd három nappal később hazai pályán Görögországgal játszik barátságos mérkőzést.

Mestermérleg

* Marco Rossi (Magyarország): „Sajnálom, hogy a csoportgyőzelem kapujában nem sikerült még egy bravúrt elérnünk, olyan jó lett volna ma még egyszer csodát tenni! Ilyen csapatok ellen azonban tökéletesen, majdhogynem hibátlanul kell játszani, és bízni abban, hogy ők elkövetnek néhány hibát. De ma mi hibáztunk. A szerencse sem volt mellettünk, Donnarumma óriási napot fogott ki, ő volt a mezőny legjobbjára. A játék olvasásában előre kell lépünk és javulunk, mert ilyen magas letámadás esetén nem röviden kellett volna passzolni hátul, hanem például hosszú labdával Szalai Ádámot keresni elől. Azonban nem akarok és nem is engedhetem meg magamnak azt a luxust, hogy felelősöket keressek. Amikor rosszul mennek a dolgok, akkor is együtt vagyunk, nemcsak amikor jól. Büszke vagyok a tanítványaimra, különösen a második féldőben nyújtott teljesítményükre, mert mindent, tényleg minden tőlük telhetőt beleadtak minden meccsen. Kicsit olyan ez a vereség, mint a tavalyi Európa-bajnokságon a 2-2-es döntetlen, azaz hiába volt nagy eredmény ez a Nemzetek Ligája-menetelés, most mégis mindenki kicsit csalódott, ahogy az akkori búcsú után is. Ettől függetlenül lehílyeztem volna, ha valaki azt mondja nekem a sorsolást követően, hogy az utolsó meccsen Olaszországgal a csoportgyőzelemért játszunk. A magyar csapat kivívta a teljes európai labdarúgás tiszteletét.”

* Roberto Mancini (Olaszország): „Remek hangulatú volt a mérkőzés, a közönségnek köszönhetően is, amely rendkívüli volt, végig biztatta a magyar együttest, és megtapsolta az olasz himnuszt, amit külön köszönök. A magyar csapat ezúttal is jól játszott, nem a véletlen műve, hogy nehéz helyzetbe hozta a német és az angol válogatottat, ráadásul nem először. Mi azonban ma este tökéletesen szerepeltünk, az első perctől az utolsóig. Persze, volt benne szenvedés is, például túl sokáig volt 0-0, de a második féldőben is voltak nehéz perceink. Az első féldőben szépen is játszottunk, jó mélységi indításokkal. Külön kiemelem Gianluigi Donnarummat, remekül védett.”

Jegyzőkönyv

Nemzetek Ligája, A divízió, 3. csoport, 6. (utolsó) forduló: Magyarország – Olaszország 0-2 (0-1)
Budapest, Puskás Aréna, 67 ezer néző, vezette: Benoît Bastien (francia).

Gólszerzők: Raspadori (27.), Dimarco (52.).

Sárga lap: Szalai Á. (45.), illetve Acerbi (34.).

Magyarország: Gulácsi – Lang, Orbán, Szalai A. – Fiola, Nagy (46. Styles), Schäfer, Kerkez (57. Gazdag) – Szoboszlai (85. Kleinheisler), Nego (75. Bolla) – Szalai Á. (75. Ádám).

Olaszország: Donnarumma – Acerbi (46. Bastoni), Bonucci, Tolói – Di Lorenzo (90. Mazzocchi), Barella, Jorginho (72. Pobega), Cristante, Dimarco – Raspadori (72. Scamacca), Gnonto (65. Gabbiadini, 65.).

A csoport végeredménye

1. Olaszország	6	3	2	1	8-7	11
2. MAGYARORSZÁG	6	3	1	2	8-5	10
3. Németország	6	1	4	1	11-9	7
4. Anglia	6	0	3	3	4-10	3

Callum Styles (j) lövését háritja Gianluigi Donnarumma: az olasz kapus hétfőn este verhetetlen volt, csapata legjobbjának bizonyult, és nagy szerepe volt a vendégek sikerében

Fotó: MTI/Kovács Tamás

Nyeretlenül zártak az angolok

A magyarokkal azonos csoportból búcsúzó Eb-döntős angol válogatott Londonban hatgólos döntetlent játszott a német együttesel a labdarúgó Nemzetek Ligája (NL) hatodik, utolsó fordulójában hétfőn. A tavaly Eb-ezüstérmes, az NL élvonalából sereghajtóként már a záróforduló előtt biztosan kieső angolok ugyan kétfólos hátrányból még rövid időre fordítottak, ám a nyeretlenségüket végül nem tudták megszakítani.

Nemzetek Ligája, A divízió, 3. csoport, 6. forduló: Anglia – Németország 3-3 (0-0). Gólszerzők: Shaw (72.), Mount (75.), Kane (83. – 11-esből), illetve Gündogan (52. – 11-esből), Havertz (67., 87.).

Hiábavaló román siker

Románia válogatottja 4-1-re legyőzte a vendég bosnyák csapatot, amely már korábban bebiztosította első helyét és feljutását a labdarúgó Nemzetek Ligája B divíziójának a 3. csoportjában, mivel azonban Finnország nyert Montenegróban, a románok kiestek. Egy osztállyal lejjebb, a C divízió 4. csoportjában a már győztes Georgia csupán egy góllal nyert a sereghajtó Gibraltar stadionjában.

Nemzetek Ligája, 6. (utolsó) forduló:
* B divízió, 3. csoport: Montenegró – Finnország 0-2 (0-0), ROMÁNIA – Bosznia-Hercegovina 4-1 (1-0). A végeredmény: 1. (és feljutott) Bosznia-Hercegovina 11 pont, 2. Finnország 8, 3. Montenegró 7, 4. (és kiesett) ROMÁNIA 7.

* C divízió, 4. csoport: Észak-Macedónia – Bulgária 0-1 (0-0), Gibraltar – Grúzia 1-2 (0-1). A végeredmény: 1. (és feljutott) Georgia 16 pont, 2. Bulgária 9, 3. Észak-Macedónia 7, 4. (és kiesett) Gibraltar 1.

* D divízió, 2. csoport: San Marino – Észtország 0-4 (0-1). A végeredmény: 1. (és feljutott) Észtország 12 pont, 2. Málta 6, 3. San Marino 0.

Szalai Ádám érzelmes búcsút vett

A válogatottságot lemondó csapatkapitánynak, Szalai Ádámnak ez volt az utolsó, 86. meccse a címeres mezben, amivel megelőzte Puskás Ferencet, az Aranycsapat legendás kapitányát, egyúttal utolérte az örökrangsor hetedik helyén Grosics Gyulát, az Aranycsapat kapusát.

A mérkőzés felvezetéseként nemcsak a közönség köszöntötte kitörő üdvözléssel, hanem a kivétlenül legendás góljait mutatták, miközben a nevéből zengett a telt házas Puskás Aréna. Az FC Basel

csatára a Himnusz alatt láthatóan elszírta magát a meghatódottságtól.

A lefújást követően is többször skandálta a szurkolóssereg Szalai Ádám nevét, majd miután a szokásoknak megfelelően a játékosok és drukkerek együtt elénekelték a Himnuszt, a válogatottól visszavonuló játékos a szurkolók elé vonult, az előénekesnek kidobta a mezét, majd az ő mikrofonjába beszélve mondott köszönetet a rajongóknak, akik egy üzenetet feszítettek ki: „Köszönünk mindent, Ádám, ma

mi fizetjük a pálinkát!” – utalva arra, hogy a 2016-os Eb-kijutást követő ünnepségen a futballista meghívta az ott lévő szurkolókat egy-egy pálinkára.

„Még nem tudom átérezni azt, hogy ez volt az utolsó válogatottságom, mert próbáltam a 90 percre koncentrálni. Nagy lehetőséget szalasztottunk el, annak ellenére, hogy tudtuk az esélyeket” – nyilatkozta a 34 éves csatár a találkozót követően. Egyúttal köszönetet mondott a szurkolóknak, a stábnak és a tár-

sainak, majd jelezte, egy hét múlva edzői vizsgát tesz, amivel egy új fejezet kezdődik az életében.

„Ha megnézzük, honnan hova jutottunk, akkor Marco Rossinak kell köszönetet mondani, aki a stábjával

együtt olyan csapatot hozott össze, amely erőn felül teljesít. Remélem, hogy a következő években minden fiatal tehetségünk beér, és tudjuk folytatni ezt az utat” – mondta Szalai.

Rossi: Igazi vezére volt a válogatottnak

Fotó: MTI/Kovács Tamás

A mérkőzés után nyilatkozó Marco Rossi magyar szövetségi kapitány Szalai búcsúja kapcsán a több válogatottságot nem vállaló csapatkapitány vezetői szerepét méltatta, amit „sem tanulni, sem megvenni nem lehet: azt ki kell vívni a csapattársak körében”. „Ádám tisztelte a magyar válogatott mezét és az országot, amelyet képviselt. Most se játszik három hónapja a Baselben, mégis oroszláknak küzdött, és jól is játszott, elképesztően fontos volt a jelenléte a válogatottnak. A fontosságát akkor látjuk majd meg igazán, amikor már nem lesz. Bár a csoda elmaradt, de annak emlékét, hogy álló ovációval köszöntötték, az egész közönség a stadionban maradt, hogy őt éltesse, hazaviheti szívében és lelkében, örökre az övé marad” – fogalmazott Marco Rossi.

A válogatottságtól búcsúzó Szalai Ádám a magyar szurkolók előtt Fotó: MTI/Kovács Tamás

4keréken

Szerkeszti: Nagy-Bodó Szilárd

Biztonságosak lettek a kínai autók?

Nem is olyan régen az új autók piacán megjelentek az olcsó kínai márkák. Akkor, vagyis ezelőtt egypár évvel sokan féltették tőlük az európai gazdaságot, mert a kínaiak sokkal olcsóbban kínálták az autókat, és a felszereltségi szintre sem lehetett panaszkodni. Azonban ezeknek a gépjárműveknek volt egy hatalmas hiányosságuk: a biztonság. Lényegében négy keréken guruló koporsók voltak, volt bennük légszák, és a biztonságos közlekedést támogató rendszerekből sem volt hiány, ennek ellenére minden ütközésnél lényegében porrá törtek. A töréstesztet végző EuroNCAP pedig az esetek többségében a legrosszabb osztályzatot adta ezeknek a gépjárműveknek. Ennek fényében pedig elindult a nyugalom hulláma az európai autógyártók körében, hiszen mindenki arra gondolt, hogy a kínai autók soha vagy csak nagyon sok idő múltán lesznek olyan biztonságosak, mint például a német márkák. Most viszont úgy néz ki, hogy a helyzet változott.

Bár eddig sok esetben lesajnáltuk a kínai márkákat, mostanra át kell gondoljuk a képletet, mert nagyon úgy fest, hogy az autópiacon elérkezett egy fordulópont. Ezt pedig nem valamiféle garázs-szerviz állítja, hanem az EuroNCAP tesztjei. A legfrissebb eredményekből ugyanis az látszik, hogy a Great Wall Motors névre keresztelt márka két modellje is a maximálisan elérhető öt csillagot kapta. Természetesen azért a kínai autók tekintetében továbbra is van mit csámcsogni,

hiszen ezen két modell egyike sem Great Wall néven fut. Az egyiket Ora Funky Cat – azaz Vicces Macska – névre keresztelték, a másikat Wey Coffee 01-re.

A Funky Cat egy kisméretű, elektromos, ferde hátú autó, amely az utasok védelmére 83 százalékos pontot kapott, pont annyit, mint amennyit a gyermekek megóvására. Továbbá a gyalogosok sem kell féljenek tőle, hiszen ilyen szempontból 74 százalékos eredményt mutat. Ami a biztonsági extrákat illeti, a kínaiak nem voltak fukarok, mindent belepakoltak az autóba, amit a 93 százalékos teszteredmény is mutat. A Wey Coffee 01 névre hallgató SUV még ennél is jobban zárt, az utasok védelmére 91, a gyermekek óvására 87, a gyalogosok védelmére 79, míg a biztonsági extrákra 94 százalékos pontot kapott.

Természetesen ez csak két autó. A kínai gépjárművek zöme most is alacsony pontozást kap az EuroNCAP-tól, viszont lehet, hogy elkezdődött egy hullám, amivel nagyobb tér fog megnyílni a kínai autók előtt Európában is. Ez egyrészt veszélybe sodorhatja az itteni márkákat, másrészt egy erősebb versenyt eredményezhet, ami a fogyasztóknak a legjobb, hiszen a gyártók mindent meg fognak tenni annak érdekében, hogy az ő terméküket válasszák. A két kínai modell ára egyelőre nem ismert, de minden bizonnyal a közeljövőben nyilvánossá válik, ahogy azt is megtudjuk, hogy hol lehet majd megvásárolni őket.

Ora Funky Cat-törésteszt

Forrás: EuroNCAP

Új Ladákkal heverné ki a veszteségeket az AvtoVAZ

Lada gyártás

Forrás: AvtoVAZ

Az Európai Unió által bevezetett szankciók egyik nagy vesztese az orosz autópiacon, amely lényegében megszűnt létezni. Már több ízben beszámoltunk róla a Népszólag hasábjain, hogy az oroszok kifogytak az alkatrészekből, és oda jutottak, hogy félig-meddig a szemétdűl, azaz a raktárak mélyén heverő alkatrészekből kellett autókat gyártásnak. Ezek az autók pedig nélkülöztek minden kényelmi elektronikát, ahogyan a biztonságot is teljesen mellőzték a gyártás során, hiszen 2022-ben olyan új autók is legördültek a Lada gyártósorairól, amelyekben még vezetőoldali légszák sem volt, és a szervó is hiányzott. Most azonban úgy néz ki, már ha egyáltalán lehet hinni az oroszoknak, hogy új modellek bevezetésével áll talpra a cég a Renault teljes kivonulását követően.

A fentiekéről az AvtoVAZ vezetője beszélt, hozzátéve, hogy konkrétumokról még ebben a hónapban vezetőségi ülésen fognak beszélni. Egyelőre a számok tekintetében csak annyit mondott el, hogy évi 500.000 autó gyártását tervezik az új stratégiával.

Az igazgató arról is beszámolt, hogy a Renault májusi kivonulása után kényszerűségből le kellett álljanak. Azóta viszont sikerült újra felépíteniük az ellátási láncot és biztosítani az összeszereléshez szükséges feltételeket is, így elvben a gyártást is újratudják indítani. Azonban ezzel együtt is 62%-kal estek vissza az oroszországi új-

autó-eladások az egy évvel korábbi szint-hez viszonyítva, legalábbis az Európai Vállalkozói Szövetség adatai szerint. Érdeemes hozzátenni, hogy arról nem szól a fáma, hogy milyen körülmények között sikerül újraindítani a gyártást, és az új ellátási láncok mekkora pluszköltséget jelentenek, amit értelemszerűen a vásárlók kell megfizessenek. Ha egy légszák és szervó nélküli autóval áll elő a Lada, amit magas áron kínál, akkor hiába is reménykednek abban az oroszok, hogy elérik a félmillió eladási küszöböt éves szinten. Az oroszok sem akarnak drágán rossz autót venni. Már korábban megfigyelhető volt az a tendencia, hogy inkább egy határral odébb mennek autóvásárlás céljából, hiszen ott egyrészt van autó, másrészt olcsóbb és jobb, mint amit az országban lehet kapni. Ezzel a technikával mindössze az a baj, hogy nem mindenki teheti meg, hiszen van olyan település, ami több ezer kilométerre van a határtól.

De visszatérve a Ladára, a vállalatnál még 2010-ben szerzett többségi tulajdonságot a Renault, és milliárdokat fektetett a gyártás modernizálásba. Idén tavasszal pedig kivonult az orosz cégből, annak ellenére, hogy a francia vállalatnak nagy tervei voltak, a Ladát és a Daciát is át akarta ültetni a Renault-Nissan közös CMF-platformjára, valamint éves szinten egymillió autót szeretett volna legyártani.

Környezetvédelemben nem erősek a japánok

A japán autómárkákat a németek mellett a világ legjobbjai közé szokás sorolni, azonban nagyon úgy néz ki, hogy nem minden szempontból jelentik a legmagasabb szintet. A Greenpeace felmérésében, amiben összesen tíz autógyár szén-dioxid-mentesítés irányába tett erőfeszítéseit vizsgálták, a Toyota, a Honda és a Nissan is az utolsó helyeken szerepelt. A szervezet azt vizsgálta meg, hogy a gyártó milyen modellekkel van jelen a piacon, mennyire figyel oda a gyártás során a környezetvédelemre, illetve, hogy mikor szeretne teljesen átállni az elektromos autók gyártására.

A Greenpeace kutatásában a Toyota végzett az utolsó helyen, akárcsak tavaly. A nulla kibocsátással rendelkező autók a Toyota eladásainak mindössze az egy százalékát adják. A teljesen kibocsátásmentes kategóriába tartoznak az elektromos és a hidrogén meghajtású autók. Így nem is csoda, hogy a Toyota az utolsó helyen szerepel, hiszen jelenleg csak a bZ4X és a Miria típusok tartoznak ezekbe a kategóriákba. A Greenpeace álláspontja szerint a Toyota nagyon le van maradva környezetvédelmi szempontból a többi autómárkához viszonyítva.

Az idei rangsor további érdekessége, hogy a Nissan és a Honda a nyolcadik, illetve a kilencedik helyen áll, ez azt jelenti, hogy három helyet rontottak a tavalyhoz képest. A lista élén továbbra is a General Motors áll, de mindössze 38,5 pontot tudott megszerezni a 100-ból.

Toyota bZ4X

Forrás: totalcar.hu

Spălătorie și detailing auto
Beltrand
autómosó és -kozmetika
– külső-belső tisztítás
– kárpittisztítás, polírozás, viaszozás
Marosvásárhely
Predeal u. 97 sz.
Telefon: 0265/223-902
0740-393-060

200 lej értékű utalványokkal támogatják a lakások energiahatékonyágát az izzók roncsprogramjában

„A Környezetvédelmi Alap Igazgatósága elfogadta azt a programot, amellyel támogatjuk a lakosságot a régi izzók lecserélésében és új, LED-es izzók vásárlásában. A háztartások energiafogyasztásának csökkentésére 200 lejes utalványokat lehet igényelni az izzók roncsprogramjában. Hasonlóan a korábbi roncsprogramokhoz, a LED-es izzók vásárlásakor le kell adni a használt, régi típusú villanykörteket. Az utalványokat azoknál a kereskedőknél lehet beváltani, amelyek csatlakoztak a programhoz” – tájékoztatott Tánzos Barna RMDSZ-es környezetvédelmi, vízügyi és erdészeti miniszter.

A LED-es izzók vásárlása a háztartási gépek roncsprogramjában megszokott módon zajlik majd. A Környezetvédelmi Alap internetes felületet hoz létre, ahol a magánszemélyek felhasználói fiókot nyithatnak, és

a program indulásakor vásárlási utalványt foglalhatnak le. Ezt követően hét napjuk lesz arra, hogy az üzletekben beváltsák az értékjegyeket. A program keretében olyan új, legfeljebb 15 wattos LED-es izzókat lehet vásárolni, amelyek jelentősen csökkentik a háztartások fogyasztását.

Az izzók roncsprogramját azt követően dolgozta ki a szövetség által vezetett szakértő, hogy a kormánykoalíció a háztartások energiahatékonyágának támogatásáról döntött. A program finanszírozása érdekében 400 millió lejjel egészítik ki a Környezetvédelmi Alap költségvetését.

A pályázati útmutatót a környezetvédelmi minisztérium holnapján bocsátják közvitára. Ennek lejárta után, a tervek szerint október második felében indul majd az izzók roncsprogramja. (közlemény)

PNRR-projekt 18,6 millió lej értékben: Digitalizált ökológiai szigetek építése Marosvásárhelyen

A marosvásárhelyi városi tanács szeptember 26-i azonnali ülésén jóváhagyta a *Digitalizált ökológiai szigetek építése Marosvásárhelyen* című projekt megvalósítását. Így a helyi tanácsosok szavazata alapján Soós Zoltán, Marosvásárhely polgármesterét jelölték, hogy képviselje az önkormányzatot a Környezetvédelmi, Vízügyi és Erdészeti Minisztériummal (MMAP) való kapcsolattartásban annak a projektnek a megvalósítása során, amely 200 marosvásárhelyi helyszínt fog kialakítani és felszerelni ökoszigetekkel. Ezek az ökoszigetek öt konténert fognak tartalmazni öt hulladékfrakció számára, mégpedig: biológiailag lebomló, maradék, üveg, műanyag/fém, papír/karton. Minden egyes ökosziget legalább 200 lakost/lakást szolgál majd ki, így a finanszírozás keretében 200 darab belépőkártyát biztosítanak.

Befektetési célok:

- a szelektív hulladékgyűjtés növelése a hulladéktermelőktől (állampolgároktól);
- az újrahasznosítható anyagok (papír, karton, műanyag, fém, üveg) újrahasznosításának növelése;
- a biológiailag lebomló hulladék mennyiségének akár 65%-os csökkentése.

A digitalizált ökoszigetek közvetlen hatást gyakorolnak a közösségre, és a következő előnyökkel járnak:

- tisztább közösség;
- kevésbé veszélyesek az egészségre;
- kellemesebb látvány;
- a kellemetlen szagok megszüntetése;
- a kóbor állatok, rágcsálók és rovarok jelenléte a szigetek közelében drasztikusan csökken;

– sokkal kisebb helyet foglalnak el, mint a hagyományos konténerek;

– újrahasznosítható anyagok visszanyerése és nyersanyaggá alakítása.

Az ökoszigetek védve lesznek a vandalizmustól és az illetéktelen hozzáféréstől, digitalizált belépési lehetőség nyílik a regisztrált személyek számára. Információ szerezhető a begyűjtött hulladék mennyiségéről és típusáról, valamint a hulladékot a konténerekbe helyező személyekről. Ez egyúttal segít megvalósítani a „fizess azért, amit eldobsz” gazdasági elvét. Ennek az elvnek az a célja, hogy a hulladéktermelőket arra ösztönözze, hogy saját háztartási fogyasztásukat úgy alakítsák át, hogy a lehető legkevesebb hulladékot juttassák vissza a szennyvízelvezető rendszerbe, elkülönítve, hogy az általuk fizetett havi számlák a lehető legalacsonyabbak legyenek.

A Digitalizált ökológiai szigetek építése Marosvásárhelyen elnevezésű projekt maximálisan támogatható értéke a 200 digitalizált ökológiai sziget építésére körülbelül 18,6 millió lej, héa nélkül. A projekt az országos helyreállítási terv (PNRR) részét képezi, és a Környezetvédelmi, Vízügyi és Erdészeti Minisztériumhoz nyújtják be finanszírozásra.

A Bel- és Külkapcsolati Osztály

Roncsautóprogram 2022

Eladná régi autóját?

Most lehetősége van LEADNI akkor is,

ha NEM kíván új autót vásárolni.

Szállítást, forgalomból kiíratást

és helyben fizetést vállalunk!

Információkért hívjon a 0741-022-199-es számon.

Tenderfelhívás

A Sapientia Alapítvány magánpályázatot hirdet a marosvásárhelyi Csíky–Bornemissza-ház (Sáros/ Târgului u. 1.) részleges belső átalakítására/kivitelezésére.

További információ a robert.karolyi@gmail.com e-mail-címen igényelhető.

A pályázat leadásának határideje: 2022. október 6-a, 11.00 óra.

Szolgáltatás – Üzleti ajánlat

Az OLIGRAF MUNKÁST és KÖNYVKÖTŐT alkalmaz. Tel. 0725-917-420. (66771-1)

A hirdetési rovatban megjelent közlemények, reklámok tartalmáért a hirdetésfeladó vállalja a felelősséget!

ADÁSVÉTEL

ELADÓ kővér disznó. Tel. 0740-124-154. (17291-I)

LAKÁS

ELADÓ ház Nyomáton, a 163. szám alatt. Tel. 0757-826-596. (-)

ELVESZETT

ELVESZETTEM Szóts Tímea névre szóló egyetemi ellenőrző és igazolványom. Semmisnek nyilvánítom. (17323)

MINDENFÉLE

VÁLLALUNK tetőfelújítást, bármilyen javítást, festést, szigetelést, csatornajavítást, terasz készítést. Hívjanak bizalommal! Tel. 0759-467-356. (17038-I)

VÁLLALUNK garázsjavítást, szigetelést, tetőfedést Lindab lemezzel. Hívjanak bizalommal! Tel. 0767-837-782. (17039-I)

FAKIVÁGÁST és kerttakarítást vállalkozók. Tel. 0770-621-920. (17262)

VÁLLALJUK új tető készítését, saját anyagunkból is (bármilyen mintájú Lindab lemez, cserép is), külső szigetelést, parkettlerakást, kisebb tetőjavítást, cserépforgatást. Nyugdíjasoknak 10% kedvezmény. Tel. 0753-967-492, István; 0751-622-195, Gabi. (17145-I)

ÁCSMUNKÁT vállalunk, tetőkészítést, tetőjavítást, filagoriakészítést. Tel. 0745-263-977. (17286-I)

ÁCSMESTER házak felújítását vállalja, tetőkészítést bármilyen lemezből, cserépből, ács munkát, cserépforgatást. Tel. 0746-739-502. (17202)

VÁLLALUNK háztetőkészítést cserépből vagy Lindab lemezből, szigetelést kartonból vagy polisztrénből, meszelést és kisebb javítást. Tel. 0758-639-258, Csaba. (17288-I)

TETŐFEDŐ KFT. vállal tetőkészítést, tetőjavítást, ács munkát, bádogos munkát, szigetelést, meszelést, bármilyen kis javítást. Tel. 0746-972-003, Fülöp Hunor. (17287-I)

VÁLLALUNK tetőjavítást, tetőkészítést mindenféle anyagból, bádogos munkát, -javítást, bármilyen építkezési munkát és sürgős javítást, meszelést. Készítünk kerítést, kaput vasból és javítunk vaskaput. Nyugdíjasoknak 18% kedvezmény. Tel. 0763-136-730, Balázs. (16992)

VÁLLALUNK építkezési munkát, bármilyen kisebb javítást, tetőfedést cseréppel, fémcseréppel, külső-belső festést, saját anyaggal is dolgozunk. Elszállítunk hulladékot. Tel. 0747-300-332. (17031)

VÁLLALOK bádogos munkát és bármilyen tető javítását házaknál és tömbházaknál, személtreöntők javítását tömbházaknál, csatornatakarítást, valamint vízszigetelést. Tel. 0754-509-868. (17318-I)

ELHALÁLOZÁS

Mély fájdalommal tudatjuk mindazokkal, akik ismerték és szeretették

LEOPOLD KARPELESZT
– apa, nagypapa, dédnagypapa, szomszéd –,

hogy szíve szeptember 25-én, élete 98. évében megszűnt dobogni.

Temetése szeptember 28-án, szerdán 11 órakor lesz a marosvásárhelyi Verii utcai zsidó temetőben.

Búcsúznak tőle szeretett családtagjai. (17310-I)

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy

LEOPOLD KARPELESZ

szíve szeptember 25-én, élete 98. évében megszűnt dobogni.

Temetése szeptember 28-án, szerdán 11 órakor lesz a marosvásárhelyi Verii utcai zsidó temetőben.

Búcsúznak tőle a Marosvásárhelyi Zsidó Hitközség tagjai. (17310-I)

Mind a magunk, mind az összes közeli és távoli rokon nevében szomorú szívvel tudatjuk, hogy a szeretett, jó

MOLNÁR TERÉZIA

2022. szeptember 26-án, 67 évesen megszűnt élni.

Drága halottunk temetése 2022. szeptember 29-én, csütörtökön 13 órakor lesz a maroszentgyörgyi temetőben (a nagy kórház mögött), református egyházi szertartás szerint.

A virrasztás 2022. szeptember 28-án, szerdán 18 órakor lesz a Vili temetkezési központban, ugyanabban a temetőben. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes!

„Aki szeretetben marad, Istenben marad, és Isten is öbenne.”

(1 János 4:16)

Gyászoló szerettei. (17319-I)

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy a szeretett férj, édesapa, nagypapa, após, testvér, rokon és ismerős,

TAMÁS ISTVÁN

a Bör- és Kesztyűgyár volt dolgozója

életének 77. évében eltávozott szerettei köréből.

Drága halottunk temetése 2022. szeptember 29-én, csütörtökön 13 órakor lesz a marosvásárhelyi református temetőben. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes!

A gyászoló család. (17327)

